

Atitudini

revistă de cultură

ION VINEA

pag. 2-5

3 ACVARI

regizorul **MIHAIL
VASILE** - 40 de ani
de excelență în artă

pag. 16-17

pag. 6-7

SERBAN FOARTĂ

Avanpremiera
editorială

Atitudini

revistă de cultură

Publicație editată de **Primăria Municipiului Ploiești, Consiliul Local Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești**

Directorul Casei de Cultură: Marian Dragomir

Redactor-șef: Dan Gulea

Redactori: Ivone-Marlen Scărlătescu, Mihai Ioachimescu

Rețele sociale: Silvian David

Colaboratori permanenți: Codruț Constantinescu,

Magda Răduță, Dorin Stănescu

Corectură: Marius Dumitru

Layout & DTP: Mariana Dăscălache

Tipar: SC 2M DIGITAL S.R.L.

ISSN: 1584 - 0832

Colaboratorii pot să ne trimită textele numai în format electronic. Autorii care doresc să fie recenzați în paginile revistei sunt rugați să expedieze cărțile pe adresa redacției: Ploiești, Piața Eroilor nr. 1 A, etaj I

telefon: 0244/578.148

site: www.casadecultura.ro

FB: facebook.com/atitudiniploiesti

email: revistaatitudini@gmail.com

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor.

Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază.

Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

CUPRINS NOIEMBRIE 2021

[ARGUMENT]

Dan GULEA/ Târgul de carte

1

[AVANPREMIERĂ EDITORIALĂ: ION VINEA]

Magda RĂDUȚĂ/ *Tenacitatea unui proiect editorial: ediția critică I. Vinea*

2

Ion VINEA/ *Suprema încercare*, cu o notă de Elena ZAHARIA-FILIPAȘ/ *Misiunea învingătorilor/ Salvarea e pretutindeni*

[LITERATURĂ]

Șerban FOARȚĂ/ 3 acvarii

6

[ISTORIE]

Armand GOȘU/ „Rusia, astăzi, se învecinează cu România”

8

Codruț CONSTANTINESCU/ Propaganda regimului Ion Antonescu în Prahova (1941-44) – II

9

[restitut] ION STRATAN

12

Dan GULEA în dialog cu Ion STRATAN/ „Ideal ar fi ca poetul să poată locui pe balcon” sau Ion Stratan între „logica sentimentului și inițiativa cuvintelor” (continuare din numărul anterior)

[PERSONALITĂȚI]

Regizorul Mihai Vasile - 40 de ani de excelență în artă

16

[ECOU]

Serenela GHÎȚEANU/ „Într-o lume aproape postumanistă, propun să ne cultivăm umaniștii!”

18

Ivone SCĂRLĂTESCU/ Un filograf ploieștean (Ciprian Apetrei)

19

[ARTE]

FESTIVALUL CASTANILOR/ Victor SOCACIU, HARMONIC, Andrei PĂUNESCU, Mircea VINTILĂ, Daniel IANCU

20

Luiza BUNBĂNAC/ „Începuturi” 1931-2021. 90 de ani de ființare instituțională

22

[SPORT]

Octavian GRIGORE: „Îmi doresc tare mult să avem și o sală de trofee”

23

Târgul de carte

Dan Gulea

Pe fondul revirimentului pandemiei, ce a dus, printre altele, la dispariția celor mai importante manifestări din domeniul cărții, târgurile de carte, este imposibil ca vremea toamnei să nu provoace o serie de melancolii, legate de cel mai prestigios târg de carte de la noi, „Gaudeamus”, care ar fi fost organizat la sfârșitul lui noiembrie la Romexpo; nu doar marile târguri (cel de toamnă și Bookfest, cel de vară) au dispărut, ci și multe alte saloane conexe, expoziții și vitrine care se organizau în spațiul urban de pretutindeni.

O să fac un mic exercițiu de imaginație: dacă s-ar putea ține un târg de carte în urbea noastră, acum, cine ar participa? Cine ar expune? Las deoparte, pentru moment, cogitații care se mai pot auzi în spațiul public, conform cărora doar săracii se duc la bibliotecă, iar cei cu bani își cumpără cărți direct din librărie: târgul de carte nu este o superlibrărie, vecin cu o vitrină Swarovski sau cu un Dubai all inclusive, târgul de carte este o ocazie de întâlnire a cititorilor cu autorii, cu dezbaterile – și, poate nu în ultimul rând, cu cărți vândute direct de editori – în condițiile în care la noi aproximativ jumătate din prețul unei cărți aparține librarului. Târgul de carte este un loc al dialogului.

Piața editorială locală este îndeajuns de polarizată, urmând tendințele existente la nivel național, între stânga și dreapta; astfel, pe palierul de stânga, este activă Societatea Culturală Ploiești Mileniul III, care a ajuns în prezent la peste 20 de ani de activitate, publicând în acest timp peste 100 de volume și constituind *Marea Carte a Ploieștiului*, o monografie gigantescă de aproximativ 3000 de pagini, la care au lucrat zeci de autori (coord. ing. Constantin Trestioreanu, președinte al Societății). În timp, Societatea a devenit și depozitara mai multor arhive de istorici și cercetători, de martori oculari, dominând cu autoritate literatura locală prin dicționarele, sintezele și monografiile publicate. Cel mai recent volum de sub sigla Societății: *Ștefan Gheorghiu, Constantin Mănescu, Panait Istrati – a treia generație de socialiști*, semnat de Traian Lazăr.

Deplasându-ne spre dreapta, trebuie amintită lucrarea ing. Alin Tomozei, *Traversând Ploieștii*, de sub egida Societății Culturale ATOM; este un album de peste 1000 de pagini, ajuns acum la cel de-al

doilea volum dintr-o proiectată serie de trei, parte a unui proiect de asemenea uriaș, de inventariere a tramei orașului de-a lungul unui veac, începând cu sfârșitul secolului al XIX-lea, descoperind oameni și locuri care nu se mai pot regăsi decât în aceste pagini de istorie.

Urmează, în prezent, o foarte emblematică discuție între două generații, sub titlul *Cartea cu delfini* (de la Editura Humanitas), unde Serenela Ghițeanu, profesoară la Universitatea Petrol-Gaze (recomandată cândva, pe coperta unui alt volum, de Sorin Lavric), intră într-un dialog „pandemic” de peste 300 de pagini cu recunoscuta poetă și voce a societății civile Ana Blandiana, purtat începând cu 2020 – dar cu dese incursiuni în pagini și atitudini din trecut – despre principalele teme ale societății noastre, văzute în mod asumat dintr-o perspectivă de dreapta; pagini care completează, într-o bună măsură, recente volume Ana Blandiana, *Soră lume* (memorialistică de călătorie) sau *Istoria ca viitor* (conferințe și discursuri), îndelung discutate în presa culturală națională.

Sunt doar câteva exemple care se ridică, în mare măsură, dincolo de gestul unic al inevitabilei plachete de versuri sau culegeri de aforisme, distribuite în tiraje intime doar cunoscuților, care au predominat până mai ieri în spațiul cultural local, manifestându-se adesea la nivel instituțional, și care reverberează, la modul generic, în spațiul provincial. Dar nu înseamnă că la un posibil târg de carte ploieștean nu ar participa și asemenea veleitari: în primul rând, târgul de carte este democrat, primește pe toată lumea. Se știe, contează doar ca amintita categorie de veleitarism să nu predomine sau, mai grav, să monopolizeze discursul.

Este nevoie, mai mult decât oricând, de o perspectivă echilibrată în lumea de astăzi în care se vede și se aude din ce în ce mai mult discursul autoritarist, cu tendințe de extremă dreaptă, reșaparea gesticulației și chiar a vestimentației legionare la nivel parlamentar.

Un târg de carte, fie și ipotetic (nu virtual!), care să deschidă de-a lungul anilor un dialog autentic între public și autori, care să aducă personalități relevante în fața ploieștenilor (nu mereu aceleași...), ar contribui foarte mult la elevarea unei noi generații de cititori, la crearea unei atmosfere culturale autentice.

Tenacitatea unui proiect editorial: ediția critică I. Vinea

Magda Răduță

Începută în 1984 de Elena Zaharia-Filipaș cu volumul ce reunește integrala poeziilor, ediția critică a *Operele* lui Ion Vinea acoperă, într-o serie ajunsă deocamdată la unsprezece volume, activitatea de scriitor și gazetar a unuia dintre cei mai „neconformi” autori ai istoriei literare românești. Cu o aură de scriitor risipitor și neglijent în a-și pune în ordine propria creație, interesat de promovarea experimentelor de avangardă în reviste literare pe care le inițiază și le conduce, dar în care nu publică prea des, jurnalist de forță și stilist al expresiei gazetărești, I. Vinea își construiește în mai mult de cinci decenii de carieră o imagine contrastantă, în care poetul delicatelor elegii se alătură romancierului estetizant și gazetarului de o constantă rigoare.

Aceste contraste ale insolitului traseu de creație se fac vizibile în toate volumele ce alcătuiesc ediția critică Vinea. Primele trei volume (1984, 1995, 1997, toate la editura Minerva) cuprind textele literare (poezii, proză scurtă, respectiv romanul postum *Lunatecii*) ale unui autor cu doar trei volume antume, a cărui operă se reconstituie, aproape integral, din arhive nu foarte organizate. E mai ales cazul primului volum al seriei, *Poezii*, în care editoarea Elena Zaharia-Filipaș reunește, pe lângă poemele intrate în cuprinsul singurului volum de versuri antum al lui I. Vinea, *Ora fântânilor* (1964), pe cele rămase în periodice, alături de inedite din mai multe dosare de arhivă aflate la Muzeul Literaturii Române, la Biblioteca Academiei și la editura Minerva. Orice proces de editare, se știe, e migălos și cere o tenacitate pe care puțini o au până la capăt, dar în cazul poetului Vinea, procesul se dovedește a fi încă și mai laborios: „stabilirea cronologiei exacte a creației literare a lui Ion Vinea este imposibilă din mai multe motive: 1) poetul și-a alcătuit un singur volum antum, foarte târziu, la bătrânețe, volum care cuprinde poezii din cele mai diverse etape de creație; 2) poetul și-a retranscris unele poezii din caiete mai vechi în alte caiete, sau chiar din periodice, alături de poezii mai noi, ceea ce duce la confuzii, chiar când textele sunt datate autograf, între momentul creației unei poezii, al

retranscrierii ei sau al publicării în periodice; 3) poetul obișnuia să-și antedateze intenționat unele poezii sau, la maturitate, să le dateze din memorie, deci aproximativ” (Elena Zaharia-Filipaș, Prefață la vol. I, LXVII). În plus, ca și cum reconstituirea n-ar fi fost deja bulversant de dificilă, momentul dramatic al deciziei lui Vinea însuși de a-și distruge o parte din manuscrise (incendiindu-le, cândva între 1960 și 1964) dă o imagine tulburătoare a acestui proces de editare: „Manuscrisele înseși vorbesc despre acest autodafé cu consecințe nefericite pentru editarea operei lui Ion Vinea, deoarece unele dintre ele au colțurile arse, părând a fi fost salvate din foc” (*ibidem*, LVIII).

De la volumul al patrulea (Fundatia Națională pentru Știință și Artă, Academia Română, 2001), efortul de editare își modifică esențial coordonatele. Începută în 1913 la *Rampa* (debutul cu poezie e mai timpuriu, în octombrie 1912, în revista *Simbolul*, pe care o fondează, liceean fiind, împreună cu Samy Rosenstock, viitorul Tristan Tzara) și întinsă pe cinci decenii, activitatea publicistică a lui I. Vinea presupune un ritm și o rigoare impuse de disciplina scrisului la gazetă. Primele cinci volume de publicistică, apărute între 2001 și 2008 la aceeași editură, reunesc articolele de până în 1931 și compun imaginea unui jurnalist de forță, constant în apariții și scriind despre subiecte dintre cele mai diverse. Sunt cuprinse în aceste volume intervale cronologice – anii 1923-1930, de pildă – în care publică aproape în fiecare zi: la *Cuvântul liber* al lui Eugen Filotti, la *Facla* – încă sub directoratul lui N. D. Cocea până în 1930, când o preia el însuși, la *Adevărul* etc. Relatări

Tristan Tzara, Marcel Iancu, Ion Vinea cu câinele Satyr, Ch. Poldy - fost ziarist, apoi directorul băncii Italo-Române. Circa 1913-1914

de la lucrările Parlamentului, articole de comentariu politic, luări de poziție antiliberală (cu pamflete dezlănțuite la adresa lui Ionel și Vintilă Brătianu) stau alături de recenzii, fapte diverse, opinii despre evenimentul cotidian și evocări. Totul într-o privire generoasă asupra gazetăriei, „corp făcut să participe, cu simțurile toate, la ritmurile și zvonurile vieții unanime” (cum scrie în 1925 în articolul „Gazetarul biurocrat” din *Cuvântul liber*, reluat în volumul 6 al ediției critice, 2005, p. 10). Rigoarea e, cum se întâmplă deseori, sinonimă cu profesionalismul – din articolele cuprinse în volumele de publicistică se alcătuiește și imaginea unui ziarist conștient de propria responsabilitate, atent la legile meseriei și la respectarea unor imperative de breaslă; de altfel, Vinea e, din 1938 până în 1944, președinte al Uniunii Ziariștilor Profesioniști.

Ritmul gazetăriei devine încă și mai accelerat după 1932: ediția critică ajunge să acopere un deceniu de scris aproape cotidian, 1932-1942, în trei volume (apărute la editura Muzeului Național al Literaturii Române, între 2012 și 2019). Cel mai recent, pentru doar doi ani de gazetărie, este cel mai întins de până acum: doar corpul de text, cuprinzând articolele din cotidianul *Evenimentul zilei* (unde Vinea ajunsese după suspendarea *Faclei*, în 1940), are nu mai puțin de 836 de pagini, reunind reportaje despre mersul războiului și despre viața din spatele frontului, opinii despre educație, portrete ale oamenilor politici ai momentului și, deja obișnuit la gazetarul Vinea, articole de fapt divers, în care citește din nou cum „viața depășește, impresionant, fantezia marilor creatori de tipuri ale romanelor celebre” („Crimă și pedeapsă”, articol din *Evenimentul zilei*, 26 octombrie 1942, reluat în volumul 11 al ediției critice, p. 746).

Efortul de editare al unui asemenea impresionant număr de articole este, se vede limpede, un adevărat parcurs al combatantului – un parcurs pe care editoarea seriei, Elena Zaharia-Filipaș, îl susține, neobosit și cu o rigoare fără greș, de atâta vreme. Premiul „Lucian Blaga” al Academiei Române, pe care editoarea l-a primit pentru această ediție critică în 2016, e o recunoaștere în plus a acestui efort greu de egalat în spațiul cultural românesc.

Volumul al doisprezecelea, aflat în pregătire, va include articolele lui I. Vinea din anii 1943-1944, apărute în *Evenimentul zilei* și *Curentul*, iar următoarele (pe care nota editorială le anunța, cu o meritorie claritate, încă din 1984) ar cuprinde, printre altele, publicistica de după 1945 și un *addendum* de inedite.

Referințe bibliografice:

Ion Vinea, *Opere* 1. Poezii. Ediție critică și prefață de Elena Zaharia-Filipaș. București: Editura Minerva, colecția Scriitori români, 1984.

Elena Zaharia-Filipaș a debutat în 1965 în revista *Contemporanul*, cu un text despre Adrian Maniu; doctor în litere, cu o teză despre Ion Vinea (1971), este în prezent profesoară la Facultatea de Litere a Universității din București. Preocupată de editarea și comentarea clasicii moderni (Tudor Arghezi, Camil Petrescu, Marin Preda), este cunoscută pentru analizele de gen din perspectiva istoriei literare (*Studii de literatură feminină*, 2004). Ediția Ion Vinea, inaugurată în 1984, a ajuns în prezent la vol. XII, din care prezentăm în avanpremieră editorială trei articole dintr-o dificilă perioadă, a începutului sfârșitului celui de-Al Doilea Război Mondial.

De la vol. IX (apărut în 2012), ediția este realizată în tandem cu **Magda Răduță**. *Opere* de Ion Vinea este un exemplu de cercetare și probitate științifică, identificând cu acribie textele poetului, prozatorului, jurnalistului de primă pagină, cu o activitate de peste o jumătate de secol – cel care a pășit în literatură cu puțină vreme înainte de Primul Război Mondial.

ION VINEA

7 mai 1943

Suprema încercare

în *Evenimentul zilei*, an V, nr. 1429, p. 1

Acesta este, fără îndoială, războiul verificărilor, războiul tuturor verificărilor omenești. De la cele mai neînsemnate gesturi până la acțiunile cele mai vaste și mai cuprinzătoare, de la ideile cele mai modeste și până la planurile de anvergură mondială, toate au avut ca punct de reper uriașa încordare pe care o trăim și la care luăm parte, în orice situație ne-am găsi. Detractorii războiului trebuie să recunoască progresul legat de această supremă încercare prin care trece umanitatea și sunt siliți să admită că din miezul acestei impresionante obscurități țâșnește un izvor de lumină care va desluși cele mai mari nedumeriri ce stau la baza relațiilor dintre popoare.

Viața individuală a devenit în veacul nostru un element neglijabil, iar inteligența izolată, dincolo de profunzimea revelațiilor ei, trebuie să se supună realităților generale, cu care nu se pot măsura decât colectivitățile. Și aceste colectivități s-au întâlnit într-un punct peste care nu pot trece fără să-l deslușească, în așa fel încât nici o îndoială să nu mai turbure existența în comun. Popoarele, oricare ar fi

hotarele dintre ele și oricât de limpezi ar fi marginile despărțitoare, nu se pot izola unele de altele de când știința a redus spațiul și a înghițit timpul, de când cugetarea s-a răspândit pe tot cuprinsul pământului, de când mijloacele de comunicare duc, cu maximum de viteză, adevărul sau eroarea de la un capăt la altul al lumii.

În aceste împrejurări, o autonomie a spiritului e greu realizabilă și ea nu poate fi înfăptuită decât cu mari pierderi pentru neamurile care înțeleg să se sustragă ritmului universal.

După cum nu este posibilă neutralitatea perfectă în război, tot astfel nu este cu puțință desolidarizarea în vreme de pace. De aceea războiul, ca expresie a atitudinii unui popor, își justifică existența, de îndată ce luăm în considerație faptul că mulțimile trebuie să se definească pentru a se cunoaște. Din epocă în epocă, conținutul vechilor forme de viață e depășit, stilurile de existență îmbătrânesc, ba chiar procesul inteligenței suferă un reviriment până în asemenea adâncimi, încât se simte nevoia unei *tabula rasa* pentru a reface noțiunile, premisele și însuși alfabetul cugetării. Gigantica încheștare a neamurilor reprezintă efortul refacerii țesuturilor distruse de o prea mare uzură și însemnează suprema încercare de a înlătura formele anchilozate, etichetele desuete și de a imprima un ritm de viață potrivit unei noi poziții pe care o ocupă conștiința în considerarea problemelor ce țin de destinul omenesc.

Notă

Evenimentul major al acelor ani, războiul mondial, care se prelungește peste așteptări, devine pentru Vinea un subiect de meditație asupra condiției umane. Gazetarul nu se mai preocupă să consemneze fapte eroice sau devastatoare petrecute pe fronturile de luptă, cum o făcuse la începutul conflagrației, ci caută un sens moral, deasupra faptelor, încearcă „de a tălmăci înțelesul unor semne”, cum spune într-un articol. Articole precum *Școala războiului, Educație și război, Războiul creator*, toate din 1942, sunt elocvente prin chiar titlul lor pentru concepția aceasta despre semnificația morală pozitivă pe care o poate avea războiul: trezirea conștiințelor, depășirea stării de stagnare și lăncezeală, mobilizarea energiilor creatoare ale omului.

În acest sens pledează și articolul de față, care vede în război o verificare a potențelor creatoare, o „supremă încercare” a umanității, capabilă să regenereze energiile materiale și spirituale. (Elena Zaharia-Filipaș)

ION VINEA

9 decembrie 1943

Misiunea învingătorilor

în *Evenimentul zilei*, an V, nr. 1643, p. 1

Este greu să privești spre tine însuși sau să contempli, într-o stare de beatitudine, extaticul dans al înțelesurilor care iluminează conștiința atunci când sirenele, părăsind imperiul legendelor, s-au cuibărit pe vârfurile blocurilor pentru a prevesti primejdii de moarte. Și, cu toate acestea, întoarcem o clipă privirea de la această tumultuoasă precipitare a întâmplărilor efemere, pentru a încerca să întrezărim formele nebuloase ale viitorului. În lotul acestei furtuni, în vârtoarea acestor întâmplări de apocalips, în miezul acestui măcel care face ca planeta noastră să alerge prin balul înălțimilor astrale, se vede deslușit că e mai ușor să câștigi războiul decât pacea.

De astă dată, sarcina învingătorilor va fi imensă. Bătrânul nostru continent trebuie așezat pe alte fundamente, potrivite cu noua conștiință care a primit botezul focului. Războaiele nu pot fi provocate numai de mărunte certuri pentru teritorii, pe care nicidecum cuceritorii nu le-au luat cu ei, și mai puțin, această înverșunare dintre popoarele de astăzi nu poate fi explicată, cum vor economiștii, numai prin nevoile omenești de hrană și avere. Această luptă titanică a pornit din străfunduri mult mai apropiate de idealurile omului și vizează mult mai sus decât nevoile sale. Pace nu va fi în lume nici dacă simpla dorință a celui mai umil muritor ar fi suficientă pentru ca el să se sature cu bucatele rare ale celor mai sardanapalice ospete, nici dacă ploii torențiale ar inunda pământul cu aur, nici dacă ochii de pește sau de broască s-ar preface în diamante adevărate, nici dacă, printr-o magică mișcare de baghetă, am porunci haosului să se prefacă în teritorii nesfârșite.

Ce semnificație are faptul că nicidecum războaiele n-au adus soluții și că, veșnic, între așa-zisele pauze, se urzeau în liniște alte conflicte, alte tragedii? Nu există decât un răspuns, unul singur: că nicidecum războiul n-a dezbătut adevărata problemă care l-a provocat. După cum un medic iscusit deslușește, din vorbele fără șir ale nebunilor, adevăratele pricini ale obsesiilor, tot astfel cugetătorii de mâine vor trebui să înțeleagă din certurile, conflictele și războaiele de azi adevărata problemă a omului, a omului care se exprimă în mii de graiuri și de dialecte, tocmai pentru că nu a putut găsi cuvântul unic a cărui pronunțare să-i tălmăcească marea durere.

Cine crede că îndărătul faptelor se găsesc tot fapte, și cine își închipuie că tot ce se petrece în lume

este o uriașă înlănțuire de elemente concrete poate fi satisfăcut în limitatul său sistem de explicații. Dacă, însă, faptele materiale și-ar fi avut pricinile închise în ele însele, reacțiunile concrete ale oamenilor le-ar fi lămurit demult. Spre cele imponderabile trebuie să ne îndreptăm privirea dacă ne interesează dezlegarea firească a problemei și dacă vrem să trăim o viață mai bună.

Învingătorului de mâine îi revine greaua misiune de a găsi soluția acestei probleme.

ION VINEA

19 august 1944

Salvarea e pretutindeni

în *Curentul*, an XVII, nr. 5930, rubrica „Război și pace”, p. 1

Uneori, împrejurările te pun față în față cu disperăți... Mai bine zis, cu oameni cari în ziua și la ora întâlnirii sunt disperăți. E poate un rol care le place: al disperatului. E și ușor de jucat. Dezlănțuie de o parte și de alta hora aeriană a cuvintelor, pentru că disperarea pune problemele în toată adâncimea lor, se poate pălăvri [sic] în voie, ca în parlament, ca și cum ar fi vorba de chiar restrîștea obștească.

Trebuie să mărturisesc că disperății mă irită și mă plictisesc, cum te irită și te plictisesc și pe tine, cititorule. Ei vin și îți afirmă, despre ei și despre ale lor și ale altora, o situație care nu există ca atare. Și te silesc să-ți compui după chipul și asemănarea lor o mutră consternată, care nu te prinde, și să-ți potrivești un glas de veșnica-pomenire, toate acestea numai ca să eviți o discuție cu argumente, cu muștrări, cu îndemnuri și sfaturi, cu tot ce nu erai pornit să vânturi într-o anume clipă. Disperatul e un ins care vine la tine ca la doctor. Vrea să-l aperi împotriva propriilor lui fantome. Dacă ar fi vreun padișah atotputernic, te-ar pune să-i alungi muștele din jurul hamacului în care dormitează. Dar fiindcă nu e, îți dă la colț de stradă însărcinarea să-i risipești îndoilele și temerile cari-l turbură. Vrea să-i restabilești moralul pe care propria lui nesiguranță intelectuală l-a zdruncinat. De ce nu se duce la un psihanalist?

Și mă înfurie disperatul mai cu seamă pentru că firea mea amabilă (la fel cu a ta, cetitorule) mă împiedică (să fie cu iertare) să-l sictiresc cum se cuvine. De ani și ani mă prigonește cu grijile lui cuprinzătoare, cu frica lui altruistă, cu miorlăiala lui neputincioasă, cu deznădejdea lui care-i boltește șira spinării și-i face privirile cum e sticla când e aburită.

Îmi vine să-l scutur de umeri, să-l zgâlțâi de cravată, să-i urlu în obraz indignarea mea, bineînțeles

în vorbe de rușine și de ocară, pe care tiparul le refuză, dar mintea le păstrează. Ce vrei de la mine, nefericite! (în verdea mea vorbire, acest epitet romantic e înlocuit printr-altul, care denumeste o urâtă îndeletnicire a singuraticilor). De ce umbli bocind, măi, gurăplânge? Mi s-a urât de când te tot aud și te văd căutând complici și parteneri la zilnica partidă de lacrimi. Ți-ai pus în gând, tu și alții ca tine, să umpli în sfârșit mitologicul butoi al Danaidelor, fiindcă e singura minune de care ai fi într-adevăr în stare, așa cum am apucat să te cunosc. Cum să nu te copleșească stenahoria când ești croit așa cum ești? Când, în loc să dai din mâini și din cotoaroaște, încrucișezi brațele și-ți storci glanda ochilor pe marginea necazurilor tale bănești, conjugale, sanitare, idealistice și câte [și] mai câte alte reumatisme... Până când (*quosque tandem*¹) ai să oftezi ca o geamandură și ai să te streкори pe sub viață ca o umbrelă, neputinciosule? Au nu înțelegi că disperarea e numai în tine și nu în afară, netrebnicule, că tu ești începutul și sfârșitul în tot ce te privește?

Aș vrea să-i zbier îndelung cam pe acest ton și temă, ca să-i mai spun și alte adevăruri, precum că disperarea nu e nicăieri, dar că salvarea, în schimb, e pretutindeni: numai să știi să vrei și apoi să binevoiești a te urni.

...Dar bag de seamă că am răgușit scriind.

¹ Corect: *Quo usque tandem* – începutul celebrei fraze din primul discurs al *Catilinelor* lui Cicero: *Quo usque tandem abutere, Catilina, patientia nostra?*

3 acvarii

Șerban Foarță

Șerban Foarță (n. 1942) este poet, eseist și traducător. Absolvent al Facultății de Filologie a Universității din Timișoara, a fost profesor al Facultății de Jurnalism de la Universitatea din Timișoara, director al Naționalului timișorean. A debutat editorial cu ediția *Povestea vorbii* de Anton Pann (1967), iar în poezie, cu *Texte pentru Phoenix* (1976, în colaborare), volum-interfață a legendarei formații de rock Phoenix. Șerban Foarță este recunoscut pentru cercetările sale poetice, de la eseurile din *Afinități (s)elective/ efective* (1980, 1990), la versurile din *Holorime* (1986), traducerile din Mallarmé (*Album de versuri*, 1988), Edward Lear (*Limericks*, 1992), Georges Perec (*Disparația*, 2010) sau la expresivități plastico-lirice, precum *Caragialeta* (2000, 2002) ori expozițiile personale de *Cromografii*.

Cel mai greu de cuprins sînt prolificii ramificații, care avansează pe mai multe fire simultan, scoțînd cărți în rafale, uneori răsunătoare, alteori cvasi-invizibile/ inaudibile (cărțile/ rafalele...), semnalate ori nesemnalate în presă, răsfrîndu-se și cu editări în regim bibliofil, în tiraje mici, intruabile.

E și situația lui Foarță: a publicat în jur de 60 de cărți proprii, circa 50 cu poeme, 4 de proză și 7 de eseuri (deși... tocmai spuneam că informațiile au mari șanse să se dovedească incomplete!). Dar a și co-semnat în tandemuri auctoriale, s-a autoselectat

în montaje antologice surprinzătoare, în rearticulări cu semantici noi, a fost protagonist al unor cărți-interviuri (3). Totalul?: incert! Și mai sînt puzderia de texte ale sale risipite prin opuri de toate felurile, în culegeri colective, fie ele tematice sau aniversare sau memoriale, ca prefete sau postfete la scrierile altora (...) Apoi – zecile de cărți traduse, alte circa 50 la număr.

(Ion Bogdan Lefter, 2021)

LAMENTUL OMULUI-DE-APĂ

Amarul Omului-de-Apă,
de care, de când e, nu scapă,
e că nu-și poate păstra forma, –
aceasta este, vai, enorma
tristețe-a Omului-de-Apă,
de care, de când e, nu scapă,
anume că nu-și poate forma
păstra-o, – asta e enorma
măhnire-a Omului-de-Apă,
de care, de când e, nu scapă,
anume că nu-și poate forma
păstra-o, – asta e enorma
rușine-a Omului-de-Apă,
de care, de când e, nu scapă,
anume că nu-și poate forma
păstra-o, – asta-i e enorma
obsesie... – Bine, spun, dar zi
de ce o ții într-astfel langa
precum, pe pajiște, talanga,
la gâtul vacii,-ntreaga zi?
– Nu eu o țin, dar cestălaltul
ce, din nevoie strictă,-mi cere
(nu, vasăzică, de plăcere)
să-l tot trec dintr-un vas într-altul, –
de unde și, mereu, enorma
spaimă a lui: să nu răstorni,
recipientu-n care-l torni,
'nainte de-a-i fi luat, el, forma,
pe care, luînd-o, o și scapă:
incongruu cu uniformă, –
aceasta fi'nd, cum știm, enorma
durere-a Omului-de-Apă,
ce-așteaptă, deși știe prețul
lor, gerul iernii și înghețul.

D'APRÈS

Toi qui pâlis au nom de Vancouver...

(Marcel Thiry)

Eu ce pâlesc la numele Vancouver,
Făcut-am numai un voiaj banal
De-a lungul unui strâmt și scurt canal
Ce-ar fi putut fi-acela al lui Hoover
(Dar nu e); plin de lintiță și nufăr,
Ce nu are amonte, nici aval,
Nici n-ar putea fi denumit naval,
Numai că eu mă îmbarcasem, – nù făr'
De o maletă,-n care, pentru bal,
Manșete-aveam și-un papion mov-pal,
Căci n-aveai unde așeza un cufăr
În luntrea nebătută de vre-un val,
La care înhămat era un cal
De mare, – fapt ce mă făcea să sufăr.

Primăria
Municipiului
Ploiești

Casa de Cultură
„Ion Luca Caragiale”
a Municipiului Ploiești

CONCURSUL NAȚIONAL DE POEZIE

Julia Hasdeu
Ediția a XIX-a

ÎNSCRIERI:

18 Octombrie - 18 Noiembrie 2021

secretariat@casadecultura.ro

FIȘĂ DE ÎNSCRIERE
MIN. 3 - MAX. 5 POEZII
CREAȚIE PROPRIE

Festivitatea de Premiere:

23 Noiembrie 2021

Sediul I.S.J. Prahova

PARTENERI
MEDIA:

Atitudini
revista de cultură

PARTENERI:

PISCES

Pescarul stă pe scara
ce duce către cer
el nu aude-ocara
acelora ce-i cer
să părăsească scara
ce duce către cer.

Pescarul n-are undiți
căci nu-i pescar de pești,
și-un glas întrebă: „Unde-ți
sunt sculele; sau ești
în stare, fără undiți,
să prinzi, pescare, pești?”

Când luna e ca rodia
de roșie, pe cer,
pescarul prinde zodia,
ce s-a aprins în cer,
a Pescilor, – ca rodia
de roșie, în cer.

Apoi, când, de pe scară,
coboară și,-mprejur,
e-ocară și măscară,
el zice: „Nu vă-njur,
ci,-n dar, vă dau o scară
și-o plasă cu ajur.”

„Rusia, astăzi, se învecinează cu România”

Armand Goșu

Aflat într-un miniturneu de promovare al recentului volum de interviuri, „Rusia, o ecuație complicată”, dl. Armand Goșu, cel mai bun specialist la ora actuală în relația cu Rusia, cu un doctorat în istoria politicii externe a Imperiului Rus (Moscova, 1998), corespondent BBC World Service la biroul din

Moscova în anii 1995-98 și 1999-2000, actualmente conferențiar la Facultatea de Științe Politice a Universității din București – a avut amabilitatea să ne răspundă la câteva întrebări despre complicata relație cu Rusia, într-un context cu totul special, acela al alegerilor generale din Federația Rusă. Începută la seratele „Librăriei Elstar” la Câmpina, în calitate de invitat al lui Codruț Constantinescu, continuată la Cărturești-Ploiești, discuția a pornit de la premisa cercetătorului, potrivit căreia „românul era favoritul americanilor la Marea Neagră. Nu se întâmpla nimic în zonă fără ca americanii să nu discute cu oficialii români. Erau vizite anuale ale miniștrilor români de Externe la Washington, la Departamentul de Stat. La un moment dat a scăzut interesul americanilor, deși anexarea Crimeii ar fi trebuit să crească acest interes. Lucrul a devenit evident încă înainte de Trump, prin 2015-2016”.

Astăzi, cu cine, făcând referire la o cunoscută butadă, se învecinează Rusia?

Gluma era despre URSS! Presupun că doreți să spun că astăzi, după anexarea Crimeii, Rusia se învecinează cu România pe platoul continental al Mării Negre. În mod cu totul straniu, acest detaliu este ascuns populației. Adevărul este că de facto, Rusia este pe o porțiune de zeci de km, pe mare, vecină directă cu România. Sigur că Bucureștiul nu recunoaște anexarea Crimeii. Ceea ce nu împiedică Rusia să fie vecina României în Marea Neagră. Una e să recunoști juridic și alta e să fii suficient de pragmatic, să te uiți la ce se întâmplă în Marea Neagră și să accepți realitatea, ca să iei măsurile care se impun. De la Sevastopol o rachetă rusească face câteva minute până la București.

Din punctul de vedere al cercetătorului arhivelor moscovite, cum văd rușii Valea Prahovei și petrolul de aici?

Nu m-am ocupat de perioada asta, să știți. De pildă, pentru o perspectivă asupra importanței petrolului pentru sovietici, în 1937-1938-1940, citiți-l pe Viktor Suvorov (fostul ofițer GRU Rezun, care a defectat și a fugit în Marea Britanie în timpul Războiului Rece), este publicat la Polirom *Spărgătorul de gheață*, în care explică, pe documente militare sovietice, care era perspectiva Moscovei, a militarilor sovietici asupra Văii Prahovei. O să găsiți acolo câteva pagini interesante despre Ploiești și despre Valea Prahovei, de unde rezultă importanța lor pentru Stalin. Teoria lui Suvorov e că Stalin se pregătea el să atace Germania și România și că pur și simplu Hitler i-a luat-o înainte cu câteva zile. Iar în planurile de atacare ale Germaniei intra și atacarea României, iar principalul obiectiv pe care aviația sovietică trebuia să-l atingă era să bombardeze Ploiești și Valea Prahovei – rafinăriile, pentru a lipsi mașina de război germană de carburanții necesari. Ceea ce vor face americanii în 1943-1944.

Cum interpretați rezultatul alegerilor legislative din Federația Rusă, în care partidul lui Putin, Rusia Unită, a câștigat cu 49%?

Este, pe de o parte, surprinzător, pe de altă parte doar confirmă degradarea regimului politic, care din autoritar-electoral devine mai mult autoritar decât electoral. În același timp, trebuie să observăm că Putin are nevoie de aceste alegeri pentru a-și legitima regimul.

Putin are nevoie de aceste alegeri, chiar dacă sunt contestate, chiar dacă planează suspiciuni masive de fraudă, chiar dacă, cel puțin pentru Moscova, în cazul circumscripțiilor uninominale, e ușor de demonstrat fraudă care s-a făcut cu ajutorul votului electronic. Principala grijă a propagandiștilor ruși, de la purtătorul de cuvânt al Kremlinului până la doamna Ella Pamfilova, șefa Comisiei Electorale Centrale, a fost că alegerile au fost cinstite, corecte, și zic ei, „concurențiale”, adică au permis concurență autentică între partidele politice. În mod obsedant, orice conferință de presă cu asta începea; repetă, ca niște roboți, faptul că au fost niște alegeri corecte. Acesta e mesajul care trebuie să ajungă la populație. De ce au ei obsesia asta? Pentru că regimul se legitimează prin aceste alegeri, așa furate cum sunt. O să ziceți, bine-bine, dar nu au furat tot. Nu, n-au furat tot, știm, de la niște matematicieni, experți în statistică, de pildă Serghei Șpilkin, care de multă vreme demonstrează pe baza rezultatelor din secțiile de votare, prin comparații pe cicluri electorale, că la

aceste alegeri participarea reală nu e de 52%, cât au zis ei că este, ci de 38%, deși s-a votat timp de trei zile, plus vot electronic, în șase regiuni, plus orașul Moscova. În cele șase regiuni nu sunt suspiciuni de fraudă. La Moscova sunt suspiciuni de fraudă și încă foarte serioase.

Două milioane de oameni au votat electronic, adică jumătate din voturile din Moscova. Aceste voturi electronice au schimbat rezultatul votului în 15 circumscripții uninominale. Dimineața de luni erau câștigate de opoziție, seara – după introducerea voturilor electronice – puterea lua toate mandatele la Moscova. Aici se știe și cum s-au falsificat. Pur și simplu sute de mii de voturi pentru opoziție au fost transformate în voturi pentru Rusia Unită. Prin sistemul re-votării, adică dacă te răzgândeai puteai să-ți schimbi votul până seara, la ora închiderii votării. Dar mai sunt și alte sisteme de falsificat voturi, e vorba de o abordare hibridă, în funcție de regiune și chiar de secție de votare.

Deci au participat 38%, votul a durat trei zile, cu oameni mânați de la serviciu la vot în prima zi, vineri. Cu toate acestea, rezultatul real al Rusiei Unite este de 32%, nu aproape 50%. Repet, sunt analize statistice, matematică... nu e emoție publică și nici propagandă.

Desigur, în unele zone se votează masiv pentru Rusia Unită, cum ar fi Nordul Caucazului, mai ales în Cecenia. Dar, pentru Moscova sau pentru Sankt Petersburg, nu este posibil ca toate voturile adăugate să fie pentru Rusia Unită. Nu există așa ceva. S-au

aruncat voturi în urnă: există imagini nenumărate în acest sens, nu au acordat accesul observatorilor în secții, au fost închise camerele video și scoși observatorii la 8 seara, când s-au închis urnele – s-au întâmplat niște lucruri extrem de grave, mai grave decât în 2011, când a fost valul acela de demonstrații.

Sigur că unii țin cu Putin, votează Rusia Unită – dar de la 32% la 49% e o diferență mare, sunt zeci de locuri din Dumă furate: Rusia Unită are 324 de deputați din 450, câți alcătuiesc Duma, are o majoritate confortabilă, poate să schimbe Constituția, poate să facă ce vrea. E adevărat că a pierdut la aceste alegeri câteva mandate, pentru că înainte avea 343 de locuri. Sistemul lor e mai complex, se aleg 225 de deputați pe listă, iar 225 au mandat uninominal. Astfel, poți să fii al treilea partid, să ai la alegerile pe listă de exemplu 15% – dar dacă vei câștiga mandatele uninominale, o să-ți faci majoritatea.

E important de reținut că sistemul votului electronic introdus e un fel de repetiție pentru 2024, când vor fi alegeri prezidențiale. Iar una dintre primele declarații date de doamna Pamfilova, șefa Comisiei Electorale Centrale, a fost că în 2024 se va extinde sistemul electronic de vot. Or, oamenii puterii nu vor mai trebui să fure cu sacii, ci cu tasta. Acela e momentul în care vor schimonosi sistemul autoritar electoral și vor îngropa orice urmă de democrație în Rusia.

A consemnat
Dan Gulea

Propaganda regimului Ion Antonescu în Prahova (1941-44) – II

Codruț Constantinescu

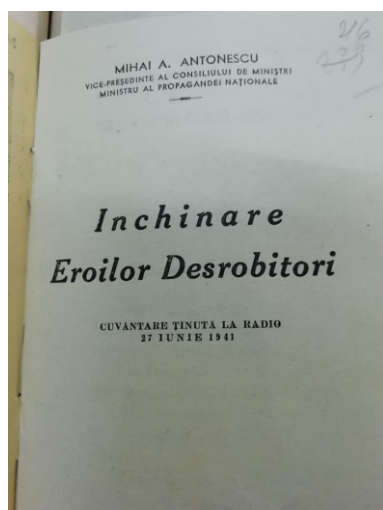

Codruț Constantinescu este istoric și scriitor. Prezență activă în presa culturală, a publicat mai multe cărți, dintre care amintim *Studii irlandeze* (2006), *Enervări sau despre bucuria de a trăi în România* (în colaborare cu Mirela Bănică și Dan Perjovschi), *Mirajul utopiei. Călătoriile în URSS, între control și propagandă* (2013), *Viața și moartea în Gulag* (2015), *Pedalând prin viață* (2018). Colaborator permanent al revistei 22, „revistă a Grupului pentru Dialog Social”, contribuie și la portalul de turism www.travelontop.ro și este editor al site-ului www.semndincarte.ro. Câștigător al secțiunii Politică Externă și Afaceri europene a celei de-a X-a ediții a concursului *Tânărul Jurnalist al anului*, Freedom House România (2008). Cea mai recentă carte publicată: *Liber în Europa. Note de călătorie 2014-2020*, cu desene de Dan Perjovschi (Editura Vremea, 2021).

Regimul de dictatură militară condus de generalul (și mai apoi mareșalul) Ion Antonescu a fost studiat și a prezentat interes pentru cercetătorii prahoveni mai ales prin prisma faptului că în această perioadă județul a fost intens bombardat de

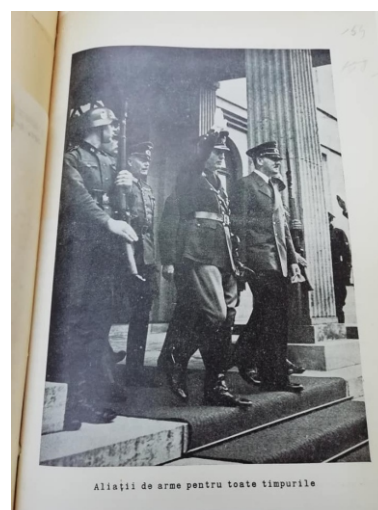
aviația anglo-americană, suferind pierderi considerabile, însă aceste bombardamente au avut loc începând cu 1 august 1943¹, perioada dintre februarie 1941 (după înăbușirea rebeliunii legionare) și sfârșitul lui 1943 fiind una de relativă acalmie. Cum s-a trăit în această perioadă, care au fost resorturile regimului și cum a încercat să capteze entuziasmul popular, care, odată ce Bucovina de nord și Basarabia au fost eliberate, a început destul de

rapid să se disipeze, pe măsură ce militarii români înaintau în Uniunea Sovietică? Revenim cu alte detalii despre această perioadă, care după 23 august 1944 a fost complet mistificată, așa cum rezultă din documentele păstrate în cadrul Fondului Prefectura Prahova al Arhivelor Naționale din Ploiești.

Autoritățile prahovene comandau contracost, în septembrie 1941, la Imprimeriile Naționale trei tipuri de seturi a zece lozinci 1. pentru școală și biserică 2. pentru armată și 3. „lozinci pentru i(n)telectuali” (!). Fiecare set avea zece lozinci și costa 25 de lei. Administrația județeană sau locală trebuiau să achite costurile. Propaganda se făcea pe banii celor la care trebuiau să ajungă mesajele, nu era gratuită! Prefectura Prahova nu se zgârcea și comanda 187 de serii din toate cele trei, cam câte comune erau în județ, să ajungă tuturor. În aprilie 1941 se primeau 500 de portrete cu Ion Antonescu pentru a fi distribuite preturilor și primăriilor din județ. Ion Antonescu nu era un orator grozav, în fond era militar și era obișnuit să comande (toată viața lui asta a făcut), în schimb, mâna lui dreaptă, fostul avocat Mihai Antonescu², suplinea carențele generalului, iubind să țină discursuri și pe fondul absenței generalului, care era pe front. Și unde aveau ele impact mai mare decât la radio? Aceste cuvântări au fost transcrise și publicate sub forma unor broșuri și pentru că în 1941 nu multă lume deținea un aparat de radio (iar numărul lor în mediul rural era și mai mic). Titlurile celor patru broșuri sunt relevante pentru ceea ce încercau să transmită: „Războiul Sfânt” (rostită cu ocazia intrării țării în războiul antisovietic, la 22 iunie 1941), „Închinare Eroilor Desrobitori”, „Ziua Biruinței” (cuvântare cu ocazia eliberării orașelor Chișinău și Cernăuți, la 19 iulie 1941) și „Basarabia se răzbună”. Ele au fost distribuite gratuit în județ prin intermediul preturilor. Retorica războinică a lui Mihai Antonescu este edificatoare în multe privințe, o retorică pompoasă, care venea din partea cuiva care cunoștea prea puține despre linia frontului: „Azi voința și lupta, religia și biologia, dreptatea imanentă și îndârjirea de a câștiga, acestea singure califică și descalifică popoarele”. Românii aveau nevoie de „fiorul sfânt al luptei, de chemarea sentimentelor și a vetrelor

pustiite, de întrupare într-o religie nouă”. Dar și cuvinte care ascundeau intenții mult mai precise „Români, războiul acesta este o tragică, d a r m ă r e a ț ă purificare națională”. Folosirea termenului de purificare a fost mereu preferată de cei care erau gata să ucidă, dar preferau să folosească alte cuvinte.

Ministerul Propagandei Naționale, foarte activ, solicita în luna iunie 1941, cu câteva zile înainte de intrarea României în războiul mondial, o situație amănunțită cu privire la infrastructura culturală, bugetarea culturii, dar și angajarea unor funcționari care să se ocupe de cultură la nivelul județelor³. Situația din Prahova era destul de deprimantă, în anii bugetari 1940/41 și 1941/42 neprevăzându-se în bugetul județului sume pentru cultură. Dacă la nivel județean nu erau bani pentru cultură, evident că nici la Câmpina nu fuseseră alocați bani în acest sens. La Primăria Câmpina nici măcar nu existau funcționari care să se ocupe de acest domeniu. Nici la Sinaia sau Vălenii de Munte nu existau funcționari care să aibă în fișa postului domeniul cultural. Cel care mai salva reputația Câmpinei era Căminul Cultural B.P. Hașdeu (care se înființase încă din anul 1925 cu denumirea de Ateneu Popular B. P. Hasdeu, având scopul de „ridicare culturală și educativă a societății românești”, care își propunea „organizarea de serbări, festivaluri artistice, conferințe și șezători”⁴, ceea ce în mare măsură a și reușit de-a lungul întregii perioade interbelice). Probabil că acest ateneu popular a fost transformat într-unul din cele 126 de cămine culturale câte existau în județul Prahova și care erau coordonate de Căminul Cultural Prahova, condus de un Sfăt, al cărui președinte era prefectul, colonelul Greceanu și din care mai făceau parte 21 de membri aleși sau numiți și o delegație permanentă, formată din prefect, protoiereu, inspectorul școlar, directorul Camerei de Agricultură, medici primari etc. Doar 70 mai erau active, în timp ce 56 aveau o activitate mai redusă. În țară funcționau 3.500 de astfel de localuri care erau coordonate de Fundația Culturală Regele Mihai I. Din chestionarul trimis Prefecturii Prahova în dată de 10 octombrie 1941 reiese că în oraș funcționa o bibliotecă publică, dar și una particulară (dr. C. Istrati) la școală primară nr. 1

de băieți. Căminul a ajutat elevii săraci, oferindu-le cărți, a organizat conferințe publice, șezători și serbări culturale și a strâns fonduri pentru familiile nevoiașе (18.900 lei). În municipiul Ploiești se aflau zece cămine culturale. Altele funcționau la Sinaia sau Urlați, dar cele mai multe erau în mediul rural prahovean. În Bărcănești, Bălțești, Poiana Câmpina căminele aveau localuri proprii, care suferiseră în urma cutremurului din 10 noiembrie 1940 iar la Puchenii-Moșneni, Posești, Dumbrava, Ocina și Cornu clădirile se aflau în construcție. Căminul din Vărbilău avea o exploatare de piatră (!), precum și un depozit de ziare, de unde se distribuia presa în toate comunele învecinate, iar cel din Posești avea o cooperativă, care avea un capital de 200.000 de lei. Cel din Stavropoleos⁵, întreprinzător, înființase o brutărie ! Într-un raport adresat prefectului se specifica faptul că activitatea lor fusese afectată din cauza mobilizării bărbaților care plecau în Armată și pe front. Căminele erau active nu numai în domeniul cultural propriu-zis, ci și cel social, implicându-se în diverse aspecte ale dezvoltării comunității (credem că erau mult mai active decât cele de acum, din mediul rural prahovean). Ele aveau biblioteci, aparate de radio, unele găzduiau coruri sau mici muzee sătești, plantau copaci, „dețineau mici farmacii, au luptat împotriva epidemiilor și a concubinajului, au dat premii școlare și au contribuit la înzestrarea armatei cu bani și lucruri în natură și la ajutorarea familiilor concentraților nevoiași”.

În ziua de 26 august 1942 avusese loc la Ploiești, la Camera de Muncă, o întâlnire a tuturor șefilor de secții ai organizației „Muncă și Lumină”, ceea ce am traduce azi drept șefii filialelor sindicatelor (sindicatelor fiind interzise încă din timpul dictaturii lui Carol al II-lea). În același registru de educare a muncitorilor trebuie așezat și incidentul care a avut loc la 4 noiembrie 1942 în sala Atelierelor Centrale ale Societății Steaua Română din Câmpina, unde se reparau utilajele de extracție⁶. Directorul administrativ al Societății, un anume Ghemuleț, a vorbit muncitorilor strânși despre ziua economiei, sfătuindu-și auditoriul să depună lunar la CEC măcar 50 de lei pentru a avea strânsă o sumă de bani, care să le aline bătrânețile. Muncitorii au început să râdă și să-l ironizeze pe conferențiar, întrebându-l cum ar putea să depună acea sumă (oricum derizorie în condițiile inflației cauzate de război) când la lichidare mai luau 10 sau 15 lei. Muncitorii l-au rugat pe Ghemuleț să îi avanseze pentru a câștiga mai mult. Acesta s-a derobat - nu avea nimic în comun cu avansările. La începutul anului 1943 Marele Stat Major, secția Propagandă transmitea în teritoriu fotografii în care erau surprinși soldați români în

acțiune, pe frontul de est. 21 de fotografii au ajuns și la Bușteni, unde au fost trimise la școală. În Câmpina erau expuse în alte spații centrale un număr de nouă fotografii cu luptătorii de pe front. O furtună de vară dusesse la dărâmarea spațiului unde erau afișate aceste fotografii de propagandă în seara zile de 9 iulie 1943 în Ploiești, în Piața Victoriei și pe bulevardul Ferdinand, iar Prefectura solicita Primăriei Ploiești să ia măsuri și să repare amplasamentul. În anul 1944 regimul a avut mai puțin timp pentru propagandă, având în vedere că frontul se deplasase pe teritoriul național, dar asta nu înseamnă că nu era atent la orice încercare propagandistică a simpatizanților comuniști din județ. În ciuda propagandei, condițiile de viață înrăutățindu-se semnificativ, muncitorii din județ dădeau semne de neliniște, care erau consemnate fidel, fără perdea, în rapoartele pe care Legiunea de Jandarmi, care avea informatori în acest mediu, le transmitea Prefecturii Prahova. O altă pagină a istoriei României, și implicit a județului Prahova era pe cale să fie scrisă.

Note

¹ Cel american din 12 iunie 1942 fiind modest, atât în ceea ce privește alocarea forțelor aeriene - doar 12 aparate B-24 care au plecat de lângă Cairo, cât și în ceea ce privește pagubele materiale, infime față de ceea ce urma.

² Mihai Antonescu a urmat cursurile Facultății de Drept din București în perioada 1922-26, obținând aici și un doctorat. Ulterior a devenit asistent universitar dar a practicat și avocatura. În această postură, în 1938 l-a apărut pe Antonescu într-un proces de bigamie, montat de regimul carlist al cărui oponent declarat era generalul, devenind prieteni și colaboratorul său apropiat. Avea să fie vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, președinte ad-interim al C.M. cât timp Antonescu era pe front dar și ministru de externe. Avea să fie împușcat alături de Mareșalul Antonescu la 1 iunie 1946 la Jilava.

³ SJAN Prahova, Dosar nr. 67/1941 Cămine culturale, teatre, serviciul social, biblioteci.

⁴ Iona T. Șovăială, *Câmpina, pagini dintr-o istorie în date - oameni, fapte, evenimente, ipostaze, secvențe de viață - 1640-1946*, Editura Fundației Libra, București, 2015, pag. 160-161

⁵ Comună lângă Moreni, prin contopirea celor două, apărând în 1947 orașul Moreni de azi din județul Dâmbovița.

⁶ Paradoxal, aceste Ateliere Centrale din Câmpina au supraviețuit până astăzi, fiind preluate de firme americane în domeniu, funcționând în același domeniu.

„Ideal ar fi ca poetul să poată locui pe balcon” sau Ion Stratan între „logica sentimentului și inițiativa cuvintelor” II

— Dan Gulea în dialog cu Ion Stratan —

Publicat în 2004, în *Observator cultural* (nr. 215-216, 6-19.04. 2004, p. 22-23), interviul cu Ion Stratan a apărut cu titlul „Ideal ar fi ca poetul să poată locui pe balcon”, într-o formă fragmentară, cauzată, pe de o parte, de inerentele necesități de spațiu, pe de alta, de o transcriere mai puțin acurată, pe care a realizat-o autorul interviului, preocupat la acea vreme de gramatica expresivității suprarealiste, de aglutinări și exprimări directe. Recuperând de pe o casetă audio AGFA vocea lui Stratan (pe care am publicat-o, fragmentar, pe pagina de FB a *ATITUDINILOR*), am înțeles să facem de această dată o restituire filologică, din punctul de vedere al istoricului literar, care nu mai ține cont de jocurile și evaluările punctuale ale câmpului literar din 2004. Astfel, am redat în bold fragmentele care nu au apărut inițial; intertitlurile, reproducând replici ale poetului, sunt stabilite de *Observator cultural*, pentru textul inițial. Cuvintele în ghilimele sunt de fiecare dată indicate textual de poet, în cadrul interviului.

Și cum își găsește ludicul ăsta un loc, cum funcționează el în supraréalitate?

I.S.: Supraréalitatea, pentru cel care privește, de exemplu, *Țara dispărută* – dau un exemplu la mine, în cadrul ăsta – și nu știe foarte mult despre volumele mele anterioare, sau știe numai *Ruleta rusească* – dau un exemplu, o carte din 1993, apare ca un joc. Deci nu apare ca o serioasă aplecare către poezie, în momentul în care poetul vrea să exprime adevărul că, sentimentul că – sau morala respectivă a ceva. Ea apare ca un joc. Apare – sunt oameni pricepuți în poezie, cum este Sever Voinescu, care, când a citit la cenaclul Euridice, a spus că poemul meu,

Anatomia melancoliei, nu are niciun sens. Apropo! Că suntem aici, a apărut *Anatomia melancoliei*, în cinci părți, numind segmentele corpului, seamănă cu un poem al lui Stoiciu, din *Poemul animal*, pe care nu-l citisem. Mi-am cerut scuze, la telefon, pentru că acum am descoperit cartea lui, aici negăsindu-se, și vreau să subliniez că acum am descoperit această similitudine. Am publicat-o în *Familia*. Deci, este un joc, adică în sensul că poetul nu este din *Strigătul* lui Munch, nu-și smulge părul sau hainele din *Plîngerile lui Iov* sau în *prăbușirile* din *Pluta Meduzei* sau *Parabola orbilor*. Poetul are o privire puțin lucidă și puțin jucăușă. Adică e adevărat că poetul – dau un exemplu – compătimentește cu condamnatul din acea zi, care va fi executat, dar scrie, cum am îndrăznit să spun, „condamnatul se îneacă cu cerul prea dulce în ziua execuției”. Deci deja este o relativizare. Deci esența acestui ludic este simțul relativității. Și acesta este un sens – și vreau să subliniez – al profundului nostru simț democratic. Am avut, avem mulți poeți dogmatici care au crezut că ei sunt posesori de absolut ai adevărului, de la poeții proletcultiști până la nu știu ce conceptualist, care a crezut că el rostește numai și numai adevărul, sau adevărul este în cea mai mare măsură de partea creației lui. Poeți inteligenți sau inspirați din diverse generații. Poezia noastră este relativistă pentru că este „îmbrăcată în haine modeste”, pentru a face loc pluralității opiniilor și viziunilor celorlalți. Ea propune acest relativism pentru a fi democratică: și în sens estetic, și în sens politic. Toată ironia noastră a fost la început mai mordantă, a fost sarcasm, a fost chiar silă, dar cu timpul, patinându-se, în sensul în care norii patinează deasupra pământului, a devenit mai modestă, din Hamlet am devenit Horațio, dintr-un cutremur am devenit tornadă, dintr-un plop am devenit salcie. Am devenit mai modești și mai încărcați de simțul relativității.

„Poetul e un cascador”

Care sînt meseriile poetului?

I.S.: În primul rînd cascador. Asta este foarte clar. E cascador într-un film în care nu știe pe cine dublează și nu știe dacă se va termina filmul și el va apărea pe marile ecrane. Grijă care de obicei este cea mai importantă, grija de propria lui soartă, este pe locul trei. Grijă numărul unu este că nu știe pe cine dublează, doi că nu știe dacă se va încheia filmul și va

ru la pe marile ecrane și trei este acel celebru instinct de conservare care, cred că în cazul poezilor este absolut la cele mai reduse dimensiuni. Alte meserii? Sigur că explorările.

Dintre meseriile poetului Ion Stratan!

I.S.: Mi-ar fi plăcut să fiu aviator, dar, fiind cu biblioteca, nu am nimic în comun. **Un avion, pe cât ar fi de luxos – o bibliotecă, cum aș dori eu, pe roate.** Pe mare, mi-ar plăcea foarte mult. Dar pe toate pacheboturile pe care le-am văzut, se întâmplă o crimă sau se scufundă, așa că și asta cu marea nu am mai... În rest, eu scriu și proză. Să fii poet nu sună prea substanțial și serios. Dar „E prozator!” în cazul unora, poate o să fiu și eu, „E romancier!” – iată o meserie. **Deci faptul că am scris câteva sute de pagini de proză și am publicat o parte dintre ele mă face să zic că poate să fiu prozator – voi avea într-adevăr o meserie.** În rest, foarte multe meserii mi-ar plăcea. Dacă aș fi din nou tânăr, sprintar, aș vrea să fiu piccolo la Paris. Dacă aș fi urmat destinul în care credeam în unele momente de extaz, aș fi continuat cariera de jucător de tenis – am făcut școala sportivă de tenis și am jucat pe același tabel cu Ivan Lendl. Alte meserii, nu mă văd fiind foarte bun automatician; mi-a plăcut foarte mult să trag cu arma în armată și cred că aș fi un bun sportiv de tir. Cred că aș fi un campion de tir, dacă ar fi așa. În rest, cum glumeam noi în timpul facultății, asistent la catedra de construcție a socialismului. Mi-ar fi plăcut să fiu DJ, dar Traian T. Coșovei a luat absolut toată crema acestei ocupații, chiar în sediul, în locul unde se desfășura cina Junimea, el era DJ seara și a fost un DJ foarte bun. Dacă aș fi fost un poet mai vizual, mi-ar fi plăcut să fiu fotograf. Fotografii sunt interpretare plastică. Nu îmi place să fiu regizor pentru că nu îmi place să am autoritatea la modul regizorului. Actoria – nu mă pricep – și sunt și foarte mulți actori care nu mi se par actori și de aceea nu îmi place. Cred că însuși miracolul că am rămas în viață din veniturile unui poet, cu toate tribulațiile de profesor, muncitor necalificat ș.a.m.d., arată că asta mi-e meseria și nu aș putea ieși din ea.

Care sunt cărțile sau autorii preferați?

I.S.: Întotdeauna când vorbim despre cărțile preferate, după celebrul model „Ce cărți ți-ai lua pe o insulă?”, se cuprinde și o latură de pedagogie, se începe întotdeauna cu Homer, cu *Iliada*, cu tot. Eu nu am această latură de pedagogie, deci fac acum o opțiune de gust și de reprezentativitate pentru ceea ce înseamnă spirit, așa cum înțeleg eu creația. Deci, în primul rând îmi place Thomas Stearns Eliot. Eliot a fost poetul care a marcat cel

mai puternic generația noastră. Ironia, ce numește el depărtarea de emoție, intertextualitatea, măștile, parafraza și, bineînțeles, citadinismul, un tip de decepție continuu prezentă, o latură din *Ecleziast*, prezentă, ne-au însoțit volumele noastre de debut. Apoi îmi place Dante, îmi place foarte mult Dante, care l-a influențat și pe Eliot, mi se pare, pentru că noi vorbim aici și de poezie lirică, un tip de lirism, de teatru în versuri tip Shakespeare, cu tot ce presupune haloul culturii, deci Dante mi se pare a fi mai aproape de sufletul poetului liric decât Shakespeare. Dar sigur că următorul ar fi Shakespeare – și aici chiar dacă ești sceptic sau deprimat – el îți dă o imagine, o mostră de bucurie a vieții, în sensul că personajele, chiar tragice, se alătură unui spirit vitalist, unui spirit constructiv, unui spirit pozitiv, unui spirit optimist. De aceea l-aș pune aici pe Shakespeare. Apoi ar fi Paul Celan, marele poet născut la Cernăuți, care a scris atât în franceză, cât și în germană, Rilke, care îmi place foarte mult, și Bacovia – Bacovia poate fi oricând pe locul 1 în sufletul și spiritul meu, printre cei mai importanți poeți ai secolului XX ai românilor, poate cel mai important.

Există momente ale Bacovia – „retoricul”, ca să-i zic așa, al primelor perioade, prin *Plumb*, simbolismul se împlinește și este depășit ca școală printr-o capodoperă care este *Plumb*, în care l-am simțit aproape în volume cum este *Crucea verbului*. Acolo sunt și citate din Bacovia, mottouri din Bacovia, nici nu știu dacă acolo nu este un poem întreg numai din citate din Bacovia cu un titlu nou. Poezia noastră, dezvoltându-se în Căminul de Luni, a avut implicit și o latură critică. Deci pentru noi nu a fost numai faptul că se pronunță un critic despre noi sau noi ne considerăm, unul față de celălalt, creațiile în cadrul căminului. Poezia în sine a reprezentat un act critic. A reprezentat o opțiune, o reflecție, o judecată, vectorul său nu a fost numai evanescent, transcendent și abulic, ci a fost avizat un sistem de pârghii și de puteri care poate fi identificat în realitate și care poate fi incriminat sau denunțat. Deci în sensul acesta latura critică a creației mele,

cât este, semn împărtășit de majoritatea creatorilor din Cenaclul de Luni, a făcut ca volumul *Crucea verbului*, de la Editura Paralela 45, Bacovia cel al retoricii, cel al lui Plumb din marile sale *Lacustră* și *Amurg violet* să fie reverberat în unele versuri. Într-un volum cum este *Biserica ploii*, dimpotrivă, Bacovia *Scânteilor galbene*, al *Comediilor în fond* cum spune domnul Nicolae Manolescu, Oratorul mut al lui Beckett, Bacovia inafectivul, cum spune Gheorghe Grigurcu, acela este Bacovia pe care l-am văzut, după 10 ani, în *Biserica ploii*. Și la Bacovia există o mișcare de măști; pe mine m-a „constat” opțiunea pentru tipul de singurătate și de plurivocitate a locutorului din Bacovia. A fost încercarea părții mele din *Aer cu diamante*. Am încercat un lirism indirect și un joc de măști care nu a fost perceput ca atare. Eu nu am ce să fac dacă nu există percepție cel puțin de bună credință, dacă nu rafinată cum e în cazul doamnei Ștefania Mincu, care îmi acordă un studiu aberant și tendențios. Dar faptul că era dificil atunci, în anii '80, în 25 de pagini, să încerc această sinestezie de tonuri a făcut ca foarte mare parte din ce credeam eu de important și posibil de urmărit în continuare să fie estompat, să fie chiar blocat, să fie chiar creat de o respingere. Eu nu am ce să fac, mi-am făcut datoria în calitate de, cum spuneam, cercetător al poeziei, și, cei șapte ani în care nu am publicat după *Aer cu diamante*, am avut tot timpul, cum se spune, să mă gândesc, în preajma celor două manuscrise pe care le-am avut, dacă a fost bine că le-am lăsat și nu le-am modificat – Dumnezeu știe! Așa cum spunea Hegel despre *Fenomenologia spiritului*, că o înțelege numai el și Dumnezeu. Eu, acum, încep să înțeleg tot mai puțin din grupajul meu din *Aer cu diamante*. Rămâne și altă alternativă.

Dintre scriitorii, prozatorii români contemporani?

I.S.: Dintre prozatorii români contemporani îmi place, din colegii mei de

generație, îmi place Răzvan Petrescu, Cristian Teodorescu și Oțoiu. Caut romane de Dan Stanca și Cecilia Ștefănescu, dar la Ploiești le găsesc foarte greu, chiar la bibliotecă. Dintre prozatorii generației mature, cu accent grav, ca să zic așa, nu vreau să fac o glumă, îmi place Constantin Țoiu, îmi place Agopian și îmi place ce este, în idealitatea lui, Augustin Buzura. Nu neapărat reușita finală, cum se spune, ci ce este în idealitatea lui, în umbra platonice a lui Buzura. Mi-ar fi plăcut să fiu un prozator – eu sunt, ca prozator, îndrăznesc să spun, postmodern, deci nu forțez foarte mult psihologismul și nici problemele sociale, la modul determinist și strict marcat de romanul politic, dar mi-ar fi plăcut să știu mult despre om, chiar dacă se întâmpla ceva în situația aceea să fie o reținere, chiar dacă se întâmplă ca să simt o neîmplinire a unui tom, să știu cât se pare a ști despre om, Buzura din *Orgolii*, Buzura din *Vocile nopții* – mi-ar fi plăcut; e o ipoteză, ca și cum, să spun așa, un poet cum este, să dau un exemplu, Gabriel Chifu, care este un poet de aceeași vârstă și, „serios”, ar fi vrut să fie un prozator ca Ștefan Bănuțescu. Deci tot așa, nu este o ipoteză, îmi place Buzura, cele mai bune romane pe care le-am citi în ultimii 10 ani sunt ale lui Buzura, pentru că este un tip de căutare psihologică pe care de la Ivăsiuc nu am văzut-o ca apetență continuă, mi-ar fi plăcut să știu cât știe Augustin Buzura despre om în 1990. Eu nu discut niciun fel de statut administrativ, eu nu discut niciun fel de opțiune prer evoluționară sau postrevoluționară, eu discut de un autor pe care eu, prin colindările mele în librării, l-am cumpărat. Și, ca om care sunt în preajma prozei, spun, iată: acesta este. Gide a dedicat lui Roger Martin du Gard *Les Faux Monnayeurs*. Baudelaire a dedicat lui Théophile Gautier. Eu nu am niciun fel de datorie față de domnul Buzura și nu îi voi dedica nimic. Eu am spus o ipoteză.

Neoavangarda?

I.S.: În momentul în care se pronunță termenul „neo” se vorbește că se resuscitează temele fundamentale ale unei anumite epoci, curent sau structuri istorice ale genului, în cazul nostru, poezia. Modul în care eu spun „neosuprarealism”, în cazul meu...

Cum vă diferiți, în neosuprarealism, de Andrei Codrescu, de pildă, de Valery Oîșteanu, de Dan Stanciu?

I.S.: Da! Eu spun că sînt influențat de neosuprarealism, nu sînt un poet neo-suprarealist. Adică

între poezia mea care e *Țara dispărută* și Dan Stanciu e o diferență foarte mare. Nu știu câte poeme de-ale mele pot semăna cu poemele lui Gellu Naum. Dar în momentul în care se privește tipul de metaforă din *Țara dispărută* și metaforele care aparțin în *Viteza vieții*, volumul următor, se va vedea că tipul de viteză dintre termenii metaforei nu poate fi apropiat decât de suprarealism.

Atunci, de ce „neo-”?

I.S.: Vă spun de ce „neo-”, pentru că este o altă etapă, și din punctul meu de vedere nu mi-e frică să o spun, superioară ca emotivitate și ca autenticitate a sentimentului decât ce se întâmpla în suprarealism. În suprarealism, inclusiv manuscrisele lui Breton, teza distrugea creația propriu-zisă, cum spune *Défense et illustration de la langue française*. Apărarea și dogma distrugeau ilustrarea. Corpusul teoretic și ideea lor de a mătura, de a epata burghezul, de a înlătura poezia retorică, salonardă, romanțioasă, simbolistă, parnasiană și toată ornarea epocii care ei credeau că a sufocat poezia, deci *Manifestul suprarealismului* și tot corpul teoretic al suprarealismului, după părerea mea, depășește reușitele în plan estetic, cât poate să existe „absolut” al poeziilor suprarealiste. În cazul poeziilor contemporane care se revendică de la suprarealism, eu cred că nu manifestul liric contează, nici măcar dacă sunt de acord cu Breton în transcrierea dicteului automat, ci contează reușita poemului în ansamblu și a operei. Or, după cum spuneam, apropierea cea mai sesizantă între metaforele pe care le folosesc acum și vreun tip de metaforă din istoria literaturii este aceeași cu a suprarealismului, îndrăznesc să spun că pot numi neosuprrealistă influența pe care o simt acum sau creația mea, pot să o revendic cu o tentă neosuprrealistă, dar nu suprarealistă, pentru că emotiv, tensional și din punct de vedere al coerenței în care orizontul așteptării cititorului pe care eu îl vizez, poemul meu este superior poemului suprarealist. Deci este vorba ca la teoria relativității; în teoria relativității, un corp se desfășoară cu un anumit regim și sub un anumit număr de tipuri de observare. Se pot spune despre ele foarte multe lucruri. În teoria clasică newtoniană corpurile merg sub mecanica tipică, rectiliniu, accelerat, uniform. Ei, accelerarea corpului emotiv al inimii, poftim, ca să dau un exemplu vetust, în cadrul metaforelor care sunt prinse în textul meu, pentru că eu nu mă revendic de la un tip de suprarealism al urmării metaforă după metaforă, fără niciun fel de legătură logică

între ele: vizualitate pentru vizualitate, șoc pentru șoc, alăturare vexată după alăturarea vexată. Ci metaforele pe care le folosesc se pot alătura suprarealismului și de aceea cred că ceea ce scriu se poate alătura unui tip de neosuprarealism ca influență, dar nu ca doctrină, dar nu ca dorință de a produce același tip de efect, deci în primul rând a epata burghezul, ci ca pietre în montura unui poem care poate fi și clasic, ca epică, ca sentiment, ca adresare, ca dedicare, ca idee, ca structură eufonică, dar ale cărui metafore prinse în montura logică a acestei pietre se pot apropia de metafora suprarealistă.

Mă gândesc la Gheorghe Crăciun, el numea genul de poezie practicat și de Ion Stratan, poezie tranzitivă, în „Aisbergul poeziei moderne”.

I.S.: Gheorghe Crăciun nu mă simpatizează, nici eu nu îl simpatizez pe el. Pretenția domniei sale ca prozator, că este o foarte complexă persoană care înțelege poezia contemporană, este o greșală. Domnia sa este un prozator foarte bun și ar trebui să își vadă de proza domniei sale. Poezia mea, tocmai că nu este tranzitivă. Despre poezia mea, este vorba de un poem de-al meu din 1981, și mă iertați, că îmi este și jenă că e vorba despre mine, dar trebuie să spun un lucru, despre poemele mele din 1981 nu se poate spune nimic, nu se întâmplă nimic, nu au niciun fel de... ori tocmai termenul ăsta de care glumea prietenul meu Mircea Horia Simionescu, căruia i-am citit câteva poeme, glumea, spunea, Nino, tu tot timpul te referiri la tranzitivitate, dar poemul este intranzitiv, poezia se comunică, nu comunică. Tocmai asta este, că poezia mea este intranzitivă, aceasta este una dintre caracteristicile poeziei mele, și intranzitivitatea este un semn al poeticității, poezia tranzitivă nu este poezie: Coșbuc este tranzitiv, o parte din Minulescu este tranzitivă, Vlahuță este tranzitiv, o mare parte din romantici sunt tranzitivi, dar... poate să spună despre poezia mea că nu îl atinge, că nu îi produce emoția cum crede că trebuie să o producă unui teoretician al poeziei cum se crede domnia sa. Dar poezia mea, în orice caz, numai tranzitivă nu e. Tranzitivă poate. Făcusem aproape un fix despre termenul tranzitiv și spuneam „poezia este intranzitivă, poezia se comunică, nu comunică, vorbirea poeziei este centrată pe sine însăși”. Îl apreciez foarte mult pe George Crăciun ca prozator și ca intelectual, dar ideile sale de a vâna cu lassoul tot felul de mustangi ai poeziei și a-i dresa la pas, cum crede domnia sa, este o iluzie.

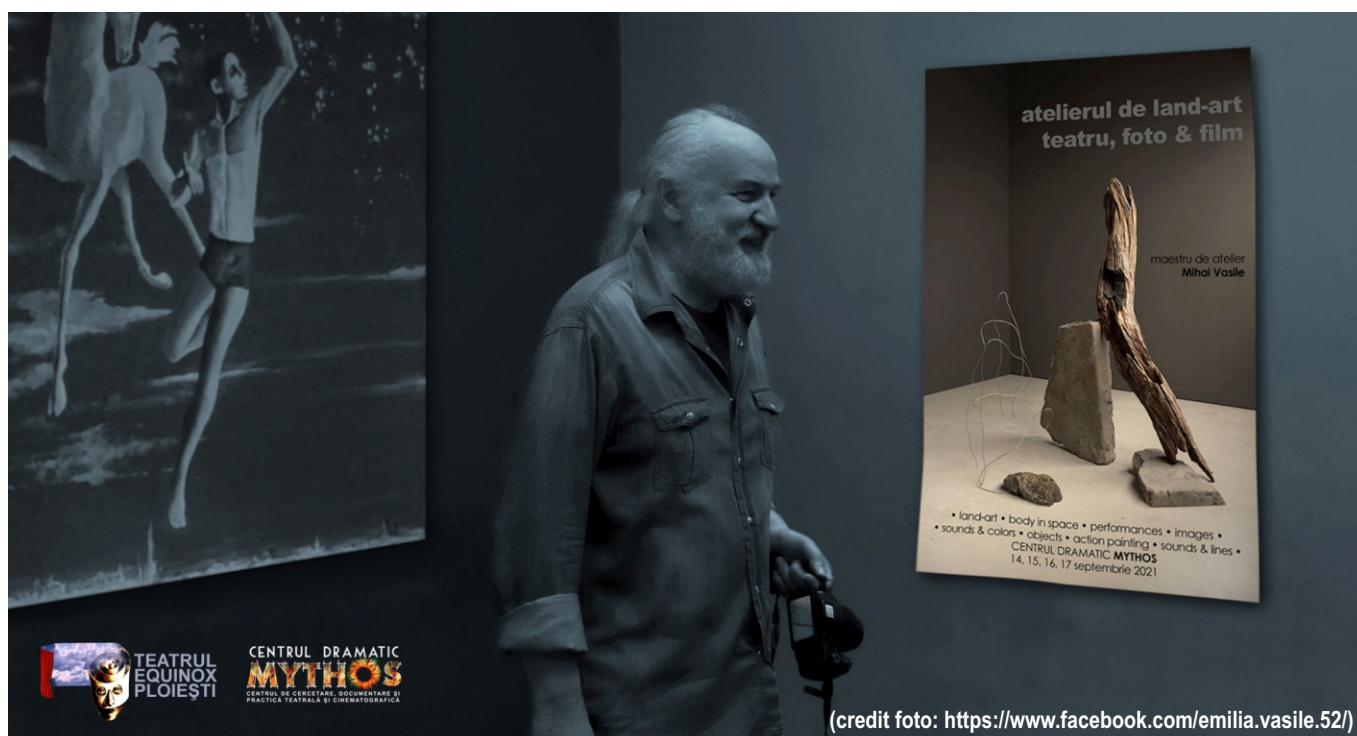
Regizorul Mihai Vasile - 40 de ani de excelență în artă

„Ce nou sens am putea găsi într-o istorie știută?“, amână regizorul Mihai Vasile o poveste, uitând că însăși esența unui destin îi asigură, în mod organic, relevanța. Până și o carte ca *În căutarea armoniei pierdute* spune, de fapt, doar o parte din aventura acestei impresionante cariere. Un drum croit din visuri ale copilăriei, cândva proiectate pe cortină de reflectoarele teatrului din Ploiești. Paginile cărților deschid, adesea, porți în timp – poate chiar spre momentul în care un băiețel dintr-o mahala cu oameni oropsiți de ororile războiului a devenit, din întâmplare, copil de teatru. Biletul de intrare într-un multivers care-și risipea lumile pe te miri unde. Le ascundea prin cotloanele mașiniștilor sau le uita prin cabinele actorilor, invadea spații tulburate de speranțe, frământări sau de emoțiile de dinaintea primelor aplauze. Toma Caragiu însuși conducea pe atunci teatrul, împrumutând ceva din forța lui fiecărui lucru, dar, mai ales, fascinând oamenii, asupra cărora exercita o vrajă unică. Chiar el l-a încurajat într-o zi să urce pe scenă, cât să testeze unele emoții în timp ce rostea o replică scurtă. Un punct de inflexiune. Vocația găsită timpuriu avea puterea de destin. Mihai Vasile a sedus mai târziu lumea prin viziune, pasiune și educație - păstrându-și totodată, modestia, gentilețea și iubirea pentru ceilalți. A pus în oricare vis o promisiune de excelență, fie că a fost vorba de poeme și eseuri cinematografice delicate sau de filme

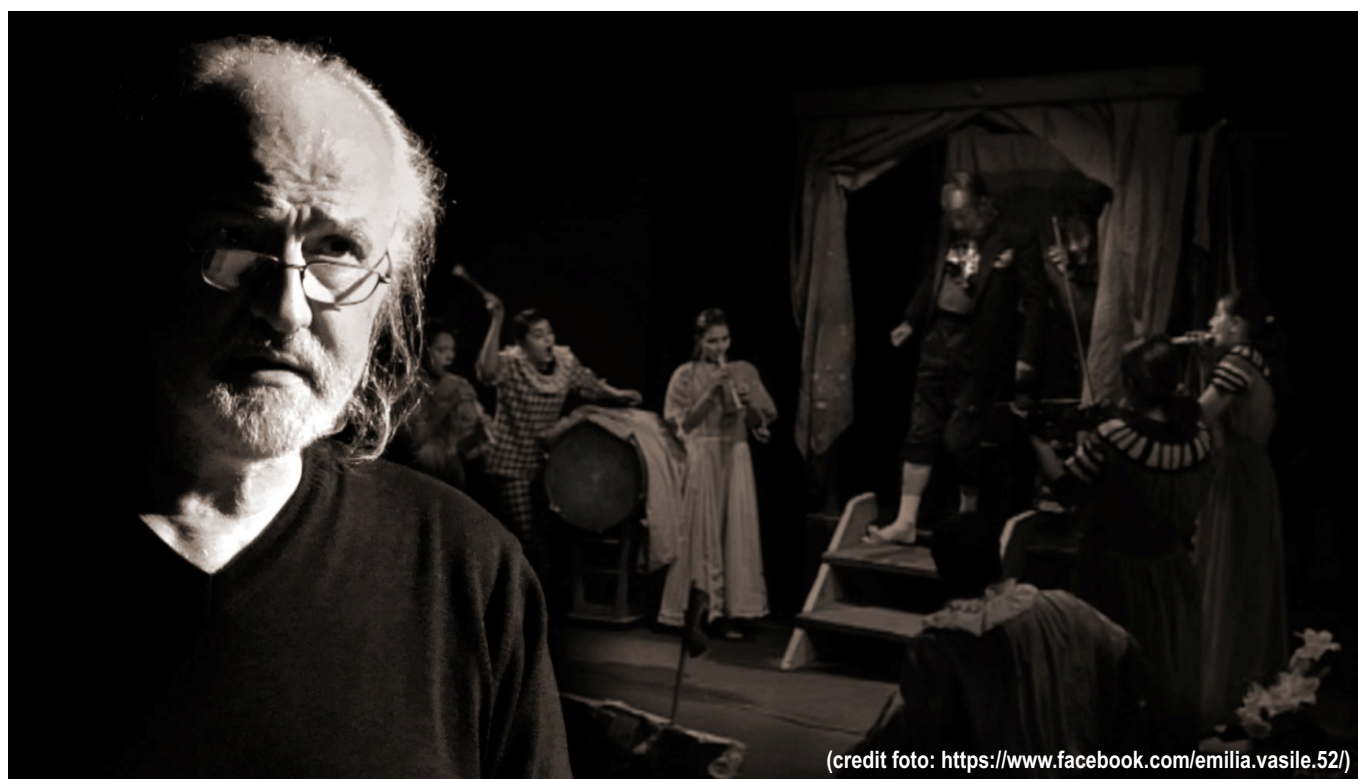
documentare, opere care nu au încetat să vorbească despre natura unui autor dornic să extragă esențe, să îndepărteze surplusuri, să găsească sensul. Fiecare dintre cele 150 de spectacole pe care le-a reunit până acum în impresionantul său palmares este o cercetare asupra spațiului, a timpului și a condiției umane. De la teatru, la teatru de gest sau teatru de imagine, până la dans. A publicat studii, eseuri sau lucrări de cercetare și și-a asumat, cu pasiune și responsabilitate, misiunea de profesor. Toate aceste roluri i-au stabilit o reputație de necontestat în lumea mare a idealiştilor și a vizionarilor, care urmăresc neobosit idei pentru a reinventa neconținutul realului, pe care îl oferă apoi celorlalți, de fiecare dată ca pe un loc mai bun.

Fenomenul de la Ploiești este, cel mai probabil, chiar regizorul Mihai Vasile...

...deși formula desemna, cândva, un laborator de creație în care un lider rebel, alături de artiști cu rădăcini și structuri diferite, au experimentat limbaje de expresie surprinzătoare. Inițiativa *Equinox*, demersul elogiât de Marin Sorescu, într-o lungă serie a celor mai exigenți dintre criticii vremii, a fost lansat ca un proiect interdisciplinar, reunind dramaturgia, dansul, cinematografia, artele vizuale și muzica. O îndrăzneală pentru anul 1980, un timp în care arta

(credit foto: <https://www.facebook.com/emilia.vasile.52/>)

(credit foto: <https://www.facebook.com/emilia.vasile.52/>)

avea un singur sens, iar vocația de a spune lucrurilor pe nume era un dar riscant, amendat cu consecvență fie de departamentele de cenzură, fie de cele de securitate. Înfruntând vremurile, Grupul *Equinox* a strălucit ca o adevărată școală de antropologie teatrală, poate dintr-o viziune limpezită la studiile pe această temă pe care Mihai Vasile le-a făcut la Universitatea Lyon Lumière, sau poate dintr-o vocație doar întâmplător susținută de un cadru teoretic. *Equinox* a reușit să întoarcă teatrul la începuturile sale, pentru a-l reda mai pur, mai profund și mai emoționant.

Poezia, o iubită din adolescență, a rămas în tot acest timp ochiul umărului care plânge...

....croindu-și propriile drumuri din mulțimea de intersecții care definește o viață. Chiar și în vremuri de secetă spirituală, care par să le confişte poezilor orice posibil sens. Poezia fost, de bună seamă, un leitmotiv al Festivalului internațional de teatru francofon pentru tineri actori, pe care regizorul Mihai Vasile l-a organizat pentru doi ani, începând din 1999, în parteneriat cu Serviciul Cultural al Ambasadei Republicii Franceze la București și cu Alianța Franceză din Ploiești. Și sămânța din care a încolțit un festival țesut din cuvinte și necuvinte deopotrivă, care s-a impus, începând din 2006, ca o lumină aprinsă în numele nemuritorului Nichita. Un vis care s-a derulat într-un alt vis, ca într-un film de Nolan. Nichita, de altfel, este încă unul dintre straturile subtile care susțin structura acestei

existențe. O reverență, deopotrivă sensibilă și relevantă, filmul *Nichita Azi*, produs de Equinoxul ploieștean, “rămâne o reușită unică, un poem elegiac superb pentru o mare dragoste”, așa cum îl înțelegea, cândva, regizorul Andrei Blaier. Un sâmbure de sublim a fost chiar și în ultimul festival pe care i l-a dedicat lui Nichita sub comunism, în realitate o întâlnire discretă cu Ion Stratan, Victor Rebengiuc și Andrei Pleșu, strecurată aproape clandestin printre realitățile alunecoase ale lui '89.

Regizor, actor, scenograf, artist plastic și fotograf de artă, fondator al Teatrului Equinox și al Centrului Dramatic Mythos Ploiești. A găsit curajul de a părăsi cărările știute, pentru a da curs adevăratelor chemări, știind că idealuri mai înalte decât cele imediate asigură motivația și inspirația atât de necesare vieții. A adunat în palmares aplauze pe scene importante naționale și europene, premii, recorduri, alături de admirația criticii și de dragostea unui public tot mai larg. Este el însuși o poveste, pe lângă poveștile lui de viață formidabile. Menționează în treacăt pensionarea din 2016, dar aceasta este doar o convenție. Momentele de absență – o simplă iluzie din seria efectelor unei crize sanitare cu aer supraréalist. Dincolo de aceste aparențe, Domnul Mihai Vasile creează neobosit noi modele estetice, care devin repere, găsește noi sensuri în realități schimbătoare și rămâne simbolul care descătușează în mod reflex dragul și admirația lumii.

(Material realizat de Casa de Cultură
„Ion Luca Caragiale”)

„Într-o lume aproape postumanistă, propun să ne cultivăm umaniștii!”

Cu ocazia recentului volum de convorbiri cu Ana Blandiana, *Cartea cu delfini* (Editura Humanitas, 2021), Serenela Ghițeanu, doctor în literatură franceză la Universitatea din Bretagne-Sud și conferențiar universitar la Facultatea de Litere și Științe a Universității Petrol-Gaze din Ploiești, a avut amabilitatea să ne răspundă la câteva întrebări.

1. De ce un volum-dialog cu Ana Blandiana? Trebuie să vorbim cu poeții, nu este suficient să îi citim?

Cu siguranță trebuie să vorbim cu poeții și cu scriitorii, în general. Într-o lume în care transmiterea informației e instantanee și la îndemâna oricui, apar și falșii lideri de opinie, un motiv în plus, deci, să ne întoarcem la spiritele de la care avem ce învăța sau care ne pot confirma ideile. Lumea ne este bântuită de impostori în toate domeniile și ei abundă în mass-media și pe rețelele de socializare. Categoria influencerilor mi se pare foarte periculoasă pentru tână generație. Nu am găsit încă un influencer care să fie educat și luminat la minte. Scriitorul este prin definiție un astfel de spirit și lipsește din toate programele TV, cu excepția TV național, care însă are un rating scăzut și emisiuni culturale la ore imposibile. Altă vedetă a zilelor noastre este figura Politicianului. Deși sondajele arată că oamenii nu au încredere în politicieni, ei – din toate partidele – ne invadează casele din ecranul TV și se comportă ca niște actori. Unii stau mai mult în studiourile TV decât în birourile din care ar trebui să ia decizii bune pentru noi.

Mi se pare evident că pentru a ne sprijini dreapta gândire trebuie să facem apel la scriitori, la cei valoroși în speță. Pentru că ei sunt nu doar creatori de frumos, ci și umaniști. Ei sunt păstrătorii unei serii

de valori benefice omenirii. Într-o lume aproape postumanistă, propun să ne cultivăm umaniștii!

2. În legătură cu latura de *poeta vatae*, pe care Ana Blandiana a ilustrat-o începând cu anii cei mai duri din regimul trecut, anii 1980, se poate spune că este mai importantă decât cea lirică?

Nu, valoarea operei literare a Anei Blandiana este una sigură și, în anii din urmă, este tot mai mult confirmată de traducerea și premiera ei în străinătate. Nu mai suntem la începutul anilor 90, ca să spunem că acest lucru se datorează popularității activității ei civice, care pătrunde mai ușor în mass-media. Chiar în acest moment, la mijloc de octombrie, Ana Blandiana se află în Italia, ca finalistă pentru premiul Strega Europeo. Dacă îl va primi, va fi pentru romanul *Sertarul cu aplauze*, scris în anii 80 și publicat în 1991. În Spania, de asemenea, este tradusă intens și e mai prezentă în mass-media de acolo decât în România.

Ceea ce a făcut Ana Blandiana, prin Alianța Civică, în anii 90 este o misiune care ne trimite cu gândul la rolul Intellectualului așa cum este el văzut în Franța. Acela care se implică în problemele societății, spunând mereu adevărul, neimplicându-se într-un partid, rămânând să vegheze ca niște principii să fie respectate. Ne lipsesc astăzi intelectualii din anii 90, care în zilele noastre s-au întors la creația lor, la carierele lor. Societatea însă nu e „reglată” suficient de ONG-urile pro-democrație care au apărut între timp.

3. Ce înseamnă acest dialog pentru tine, apărut în contextul *Orelor de citit*, cunoscuta ta serie de investigații ale câmpului cultural, începută în 2011, cu un nou volum în acest 2021?

Este cu totul altceva. În cele trei volume *Ora de citit* am scris despre cărți românești și străine ținând un monolog, de fapt. Cartea-interviu cu Ana Blandiana este o invitație la lectură și relectura operei ei literare, dar este și o conversație pe teme legate de trecutul nostru recent, de prezent, de provocările lumii contemporane, inclusiv de pandemie. A fost ușor pentru că suntem pe aceeași lungime de undă în multe privințe, și culturale și politice, nu avem polemică, ci un schimb de idei cu nuanțări, într-o dezbatere în care apărăm aceleași valori.

4. Dar pentru Ana Blandiana ce crezi că înseamnă?

Am să citez, în acest sens, dintr-un mesaj pe care mi l-a trimis recent, când a recitat cartea noastră „cu delfini”, publicată la Ed. Humanitas: „...acum mi-au apărut ca cea mai subtilă, corectă și empatică analiză a scrisului meu. Îți sunt profund recunoscătoare!”. Atunci când lucrezi un an și jumătate - doi ani la o carte (eu am început documentarea în 2019), după apariția ei, recitind-o, poți avea surprize! Nu mai e un manuscris, ci o carte care ți-a „plecat” din mână și din casă și are viața ei. Pentru mine, ca și pentru Ana Blandiana, a fost un prilej de mare bucurie.

Ana Blandiana și Serenela Ghițescu
(foto: Coduț Constantinescu, august 2021)

Un filograf ploieștean (*Cel de la geam* – Ciprian Apetrei)

Ivone Scărlătescu

Ivone Scărlătescu (n. 1961, Ploiești). Inginer, în prezent manager de proiect și facilitator național în învățământul nonformal – București. Înființează atelierul literar „913 Timișoara”; a publicat *Irizații caline* (versuri, 2009) și este coautor la volume editate de Asociația de Educație și Dezvoltare Urbană din Ploiești, începând cu 2017; articole în reviste și ziare bănațene. Blog personal: *Confesiuni spirituale* (<http://ivonescarlatescu.blogspot.com>).

Domnul Ciprian Apetrei este profesor de filosofie, jurnalist, scriitor, stabilit de câțiva ani în Franța (Bretania), dar care nu a uitat niciodată Ploieștiul, scrie despre el și se întoarce frecvent acasă. Se definește singur „filograf”, adică un filosof pasionat dintotdeauna de fotografie. Spune că fotografia nu este doar un hobby, ci un mod de prelungire a cuvântului. E unul dintre fondatorii *Marginalia.etc.ro*, o respectată platformă de idei, comentarii și analize, scrie frecvent în blogul său la Adevărul, unde îl regăsim cu o seamă de povești despre Ploiești. În plină pandemie a înființat RoZoom Press, o activă platformă online unde alăturându-se altor cinci ziariști din străinătate, dezbate săptămânal probleme diverse, presante, actuale.

Cartea sa, *Cel de la geam*, apărută în 2020 la Editura Eikon, e un volum de nuvele care a fost tipărit și în limba franceză. O carte ce cuprinde mai multe categorii de povești. În primul rând, amintirile de acasă, amintiri purtate în călătoria propriei vieți. Povestirile ploieștene au personaje reale și pun în prim-plan memoria subiectivă a celui plecat. Totuși

ele nu au iz balcanic, ci un tipic european și mereu o sămânță de speranță. Pentru cititorul ploieștean în această parte apar flashuri și imagini cinematografice cunoscute. Poveștile se grupează în adevărate lecții de viață, la fel ca în textul elevului Popescu sau fac parte din genul legendelor urbane,

cu accente erotice, cum este povestea lui GFT sau cu o redefinire a valorilor, cum e în cazul sfântului citadin, din nuvela Pocăitul. Găsim oameni veniți din ceea ce numim mereu mediocritate, totuși dornici de a fi mai buni decât îi știu ceilalți și care câștigă pariuri prin tenacitate, simț al echilibrului sau al recalibrării. Există în aceste amintiri personaje cu vieți lipsite de orizont, care însă își depășesc propria condiție îmbrăcând armura zeilor atotputernici. Nu ai cum să nu recunoști în autor pe ploieșteanul care accesează o ușoară ironie din cea dulce-amară, în alăturarea ritmului antic: „Cântă zeiță bucuria simplă și tristă a acestui erou...” și atunci când adaugă imaginii Câmpiilor Elizee, acel loc simbolic al Insulei Fericiților, blocuri veșnic gri, autobuzele Ikarus peticite care încă mai circulă după zeci de ani de la casare și nelipsitul dozator cu sucuri artificiale, omniprezent încă în orice cartier.

O altă parte a cărții o formează povestirile bretone, ce parcă sunt venite dintr-o veche tapiserie celtică. Sunt atemporale, pline de parabole, cu animale fabuloase, animată cu zâne și cavaleri. Povești în care locuiește miraculosul, care au o aură și un statut inițiat, dar pe care un cunoscător al folclorului nostru le asimilează foarte repede. Totuși, autorul răstoarnă mitologiile existente și creează personaje noi, în logica de mult-uitată a binelui din basme. Personajele le simți furișându-se prin tine, apar conturate în mișcare, devin explicite, ca mai apoi, când începi să citești alt titlu, ele să dispară cu totul, ca și când vraja s-ar fi destrămat și călătoria ta este printre tărâmurile paralele, de unde rămâi cu un sentiment de neîmplinire și mai ales cu un gust de "mai vreau".

După cum mărturisește autorul, e o carte a adaptării, a înțelegerii de sine, a contemplării. Ciprian Apetrei, trăgându-și seva dintr-o filosofie de viață, observă lumea asemenea omului de la geam. Este o santinelă a ei, într-o singurătate care impune distanță, ne impune distanța fără a fi melancolică sau depresivă. Prin unicitatea felului de a fi își găsește sensul vieții în contemplarea curgerii lucrurilor. "Nu, observând spectacolul lumii, nu capeți nici un drept asupra ei. Nici ea asupra ta. Suntem, pur și simplu, prieteni platonici în acest spectacol cognitiv." (Omul de la geam)

E o carte care naște întrebări, în care eu, fără să vreau, m-am regăsit personaj și o recomand pentru umplerea bateriilor noastre de mai bine.

FESTIVALUL CASTANILOR

Ediția XXII – Ploiești, 08-09.10.2021

„Festivalul Castanilor – în memoriam Gabi Dobre", aflat la cea de-a XXII-a ediție, a adus pe scena teatrului „Toma Caragiu” artiști aflați la început de drum, dar și artiști deja consacrați.

Cum v-a schimbat muzica folk viața?

Victor SOCACIU: Decisiv. Acest gen de muzică a căzut mână pe modul meu de a exista, pentru că, prin intermediul ei, puteam să transmit niște mesaje semenilor mei, mesaje sufletești, spirituale, în general. Acest gen de muzică cuprinde atât de bine aceste forme de exprimare, spirituală și sufletească, iar poezia care, de asemenea, bântuie acest gen de muzică este cea care i-a unit întotdeauna pe români.

Trupa HARMONIC: Trebuie să recunosc, am trăit toată viața cu muzică, chiar dacă am fost profesor și încă mai sunt, dar muzica a fost speranță și fericire.

Andrei PĂUNESCU: Eu sper că mi-a făcut viața frumoasă. Cum schimbă muzica viața artiștilor nici nu e interesant, dacă artiștii schimbă muzica folk în vreun fel, acela e un obiectiv. La această întrebare nu răspunde artistul, răspunde publicul.

Mircea VINTILĂ: Cum noi am fost printre primii care au inițiat acest curent, muzica este și viața noastră, este bucuria, dragostea noastră de a fi pe scenă și de a cânta împreună cu publicul.

Daniel IANCU: Viața mea e muzică. Nu a schimbat-o. Asta e. Cum ar fi schimbat viața muzica, asta ar fi interesant. Muzica e acolo de foarte mult timp.

Ce amintiri vă leagă de „Festivalul Castanilor”?

Victor SOCACIU: „Festivalul Castanilor” este un festival frumos și a început cu Gabi Dobre, D-zeu să-l țină de-a dreapta sa, un copil frumos, cum a fost și pe scenă, care a plecat mai devreme dintre noi, probabil

că a avut nevoie D-zeu mai mult de el, decât am fi avut noi.

Trupa HARMONIC: Am venit în 2008 prima dată cu elevii mei, trupa Vox Harmony, până în 2010-2011, când grupul s-a spart. Copiii au câștigat diferite premii, pentru creație, Premiul Gabi Dobre. Mai apoi, când am înființat, în 2014, trupa Harmonic, următorul an, în 2015, am participat și noi. Sunt amintiri foarte frumoase și trebuie să recunosc că Gabi a lăsat un lucru deosebit Ploieștiului, o mișcare culturală despre folk, cum nu mai există nicăieri - 21 de ani, o viață de om, și cel care se străduiește să continue această frumoasă lucrare este domnul Doru Dobre. Cu această ocazie vreau să-i mulțumesc și dumnealui și Casei de Cultură „I. L. Caragiale” a Municipiului Ploiești.

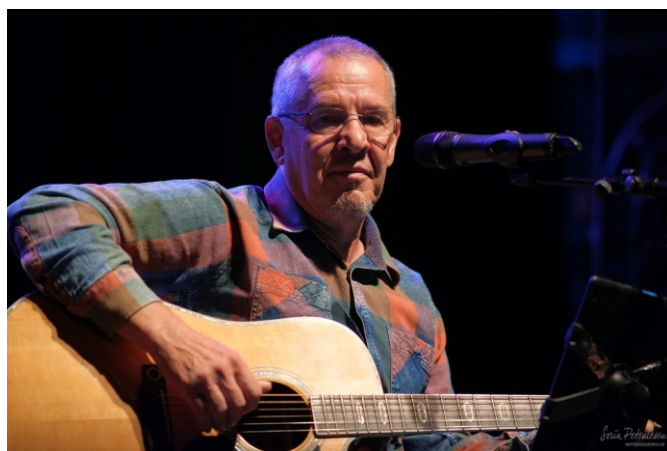

Andrei PĂUNESCU: Amintirea începutului, când am venit aici cu Tatiana și cu tatăl meu acum mulți ani, 2008-2009, când credeam că e un eveniment unic, unic în sensul că se întâmpla o singură dată și iată că ambiția, seriozitatea și generozitatea lui Doru Dobre fac ca acest lucru să se întâmple în fiecare an. Aceasta este amintirea, amintirea începutului și amintirea prezentului.

Mircea VINTILĂ: Am fost de la prima ediție la acest festival, așa că sunt impresionat de prietenul Gabi Dobre, care a luptat atât de mult să înființeze

acest festival. Sunt impresionat că de atâtea ediții de festival artiștii vin cu dragoste să participe.

Daniel IANCU: „Festivalul Castanilor” se ține în orașul meu natal, eu sunt ploieștean, am făcut facultatea la U.P.G, Liceul de Chimie și tot atunci am cumpărat prima chitară de la o fostă colegă. Atunci nu era festivalul acesta, dar aveam noi festivalul nostru, concursuri, muzică folk, foarte frumos. Deci, asta ar fi, după părerea mea, o continuare a celui festival, ceea ce este foarte bine, doar că acesta se ține la teatru, noi îl țineam în Aula Universității. Asta ar fi copilul ăluia, dar cu alte implicări, alte resurse. Fiind festival ploieștean, eu fiind ploieștean, vă dați seama că sunt foarte mândru. Povestea e tristă, mai ales cum s-a dat numele acestui festival, dar acțiunea este una veselă, dăătoare de speranță.

O urare pentru Festival

Victor SOCACIU: Să dea Dumnezeu să continue acest festival, căci, iată, în vremuri destul de dificile pentru noi toți, artiști și simpli oameni din public au lăsat toate treburile acasă și au venit pentru două seri magice de muzică și poezie în Teatrul „Toma Caragiu”.

Trupa HARMONIC: La cât mai multe festivaluri și sper să țineți flacăra sus pentru că este, după părerea mea, cel mai ridicat nivel. Am văzut multe ediții și este impresionant faptul că de aici s-a ridicat noua generație de folkiști. La mulți ani, Festivalul Castanilor!

Mircea VINTILĂ: Să fim împreună, sănătoși și să reușim să cântăm, să ducem mai departe acest festival. M-am bucurat teribil că participă și copii, fiind și un festival-concurs, ceea ce este impresionant.

Declarații consemnate de Emilia-Cristina Nicolescu și Mihaela Tătaru (referenți ai Casei de Cultură „I. L. Caragiale” Ploiești)

Începuturi 1931-2021. 90 de ani de ființare instituțională

Luiza Bunbănac

Luiza Bunbănac (n. 14 dec.1974, Câmpina) a urmat studiile de licență în domeniul Istoriei și Teoriei Artei la Universitatea Națională de Arte din București și este licențiată în Arte Vizuale. Domeniile de interes și cercetare se îndreaptă în principal către Istoria Artei Românești a secolului al XIX-lea, însă în strânsă legătură sunt și aspecte ale învățământului artistic românesc din secolul al XIX-lea și cercetarea muzeală. A participat la conferințele susținute în cadrul Universității Naționale de Arte din București, tema ultimei comunicări fiind ***Copia-între formație artistică și vocație; Grigorescu, copist la Muzeul Luvru.***

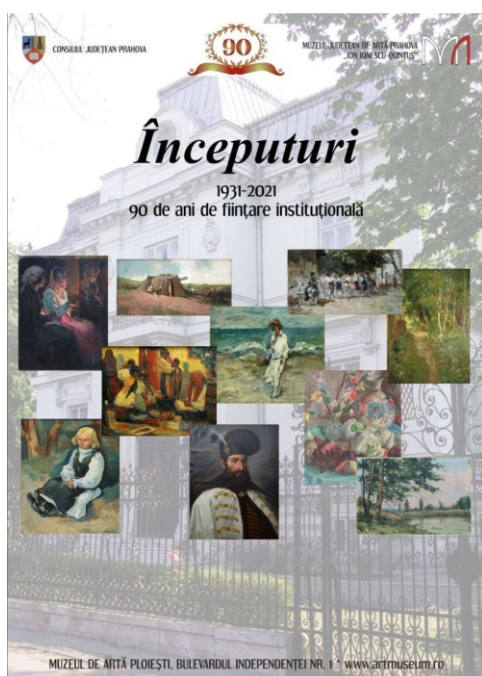
Expoziția „Începuturi”, aflată în desfășurare până în luna decembrie 2021 și al cărei vernisaj a avut loc la data de 17 septembrie, este dedicată Aniversării a 90 de ani de ființare instituțională a Muzeului Județean de Artă Prahova „Ion-Ionescu Quintus”. Lucrările selectate și propuse de organizatori publicului fac parte din nucleul inițial de constituire a colecției, fiind adunate cu devotament și credință de inițiatorii acestui „proiect interbelic” de civilizație vizuală. Traversând timpul și istoria, lucrările au stat la adăpostul unor efemere depozite, au fost îngrijite și gata de a-și construi o faimă într-un sediu pe măsură. Privită din perspectiva desfășurării fenomenului artistic, expoziția este o călătorie care te poartă prin viețile artiștilor, prin perioade de transformări artistice, prin stiluri și preferințe care se schimbă de la o epocă la alta.

Itinerarea expoziției „Începuturi” este menită să valorifice istoricul înființării uneia dintre instituțiile publice muzeale prahovene (Muzeul - Pinacoteca Ploiești), fiind un memento adresat promotorilor acestui proiect instituțional interbelic care au contribuit la îmbogățirea nucleului patrimonial deținut de municipalitate.

Consultând documentele de arhivă, constatăm că înființarea instituțională a Muzeului Județean de Artă Prahova „Ion-Ionescu Quintus” înregistrează o istorie impresionantă. O reconstituire din memoria orașului arată că momentul emoționant al demersului pentru înființarea unui muzeu-pinacotecă poate fi situat la data de 31 iulie 1930¹, când un grup de

intelectuali, ghidați de un profesionalism firav compensat de o mare implicare sentimentală (printre care arhitectul Toma T. Socolescu, alături de colecționarul de artă, scriitorul și omul politic Ion Ionescu-Quintus, avocatul Nicolae Pârvulescu, istoricul Dumitru Munteanu-Râmnic, omul de afaceri Corneliu Tacit), adresează Primăriei Ploiești o scrisoare deschisă, prin care solicitau un spațiu în vederea „înființării unui mic muzeu de reproducere în gips, fotografice și în culori, după capodoperele sculpturii și picturii universale și un început de pinacotecă românească”. Muzeul, „meritat de acest oraș”, urma să adăpostească un început de colecție, căreia i se vor adăuga prin transfer lucrările deținute de către Primăria și Prefectura orașului. Muzeul urma să funcționeze doar două zile pe săptămână în două săli aflate la parterul Bibliotecii Populare „Nicolae Iorga”, ce își avea sediul în Palatul Băilor Municipale. Merită menționat ajutorul incontestabil la constituirea colecției oferit de arhitectul Toma Socolescu, a cărui preocupare nobilă de prospectare a atelierelor și achiziționarea lucrărilor „din cele mai bune perioade” le-am regăsit în solicitările către Primăria orașului privind punerea la dispoziție a sumelor de bani în vederea completării colecției². Deși nu este menționată o dată precisă, documentele de arhivă plasează perioada cuprinsă între 5-25 noiembrie 1931 ca înființare instituțională a muzeului. Anul 1939 marchează dotarea Muzeului de Arte Frumoase (titulatura din epocă), cu mobilier specific, precum și tipărirea primului catalog al Pinacotecii, sub directă îndrumare și îngrijire a profesorului Nicolae Simache. Parcurgerea catalogului evidențiază pasiunea antecesorilor pentru arta românească și copii după pictura și sculptura occidentală, al căror rol, presupunem, era unul de dezvoltare a gustului publicului local, dar și unul pedagogic. Astfel, alegerea lucrărilor demonstra o bună cunoaștere a ceea ce era de valoare din arta occidentală, în special cea franceză (lucrări aparținând Școlii franceze, copie după un portret al lui Goya, copii după sculpturi de Canova, Michelangelo) și din arta românească (Th. Aman, Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Marius Bunescu, Gheorghe Petrașcu, etc.)³. Catalogul din anul 1939 rămâne prima mărturie scrisă ce atestă selecția muzeografică a momentului.

Perioada cuprinsă între 1948-1968 a fost marcată atât de un lung periplu în cadrul căruia

colecțiile au fost depozitate în mai multe clădiri (casa Raiculescu, Palatul Culturii din Ploiești), cât și de schimbări de for tutelar. Cu toate acestea, în anul 1955 colecția Pinacotecii depășește 400 de lucrări originale de artă românească, iar viața muzeală este marcată de organizarea de expoziții, preocupări pentru o expunere cât mai adecvată, dar și eforturi pentru îmbogățirea constantă a patrimoniului.⁴ Odată cu sporirea firească a colecțiilor s-a ivit problema adecvării locative, așa încât în anul 1965 colecția a fost relocată în clădirea construită de bancherul Ghiță Ionescu, actualul sediu. Clădirea cu statut de monument de arhitectură corespundea din toate punctele de vedere valorificării, prezentării și expunerii către public a patrimoniului muzeal, atât prin adecvarea spațiilor, dar și prin poziționarea sa pe artera principală a orașului.⁵

Prezentarea lucrărilor din expoziția „Începuturi” este articulată în jurul ideii de surprindere a caracterului evolutiv al fenomenului artistic de la jumătatea secolului al XIX-lea până după prima jumătate a secolului XX. Lucrările selectate de către organizatori sunt expuse în trei săli, reiterând profilul original al colecției Pinacotecii Ploiești, o parte dintre acestea aflându-se în expunerea permanentă a muzeului, altă parte fiind recuperate din depozit.

Prima sală expune portretistica de tip academist reprezentată prin patru portrete de domnitori (*Mihai Viteazul*, *Dragoș Vodă*, *Ștefan cel Mare*, *Mircea cel Mare*) realizate de către Gheorghe Tattarescu la comanda primarului Ploieștiului în anul 1880, alături de compoziția istorică *Jurământul* a lui Constantin Lecca.

A doua sală este dedicată sincronizării perfecte cu tendințele artistice occidentale, realism, impresionism, postimpresionism, îmbogățite de personalitatea artiștilor Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Ion Andreescu, Gheorghe Petrașcu, Nicolae Tonitza, Nicolae Vermont. Am remarcat prezența în expoziție, dintre lucrările lui Nicolae Grigorescu, a tabloului intitulat *Marină*, pictat în jurul anului 1881 în Bretania. Istoricul de artă și profesorul George Oprescu opinează că lucrarea prezintă afinități cu lucrările lui Eugène Boudin (1824-1898), pictor francez, precursorul impresionistilor. Lucrările lui Nicolae Grigorescu sunt puse în dialog vizual cu cele ale unor artiști al căror destin artistic a fost influențat de pictor: Ion Andreescu, Nicolae Vermont sau Gheorghe Petrașcu. O noutate a acestei selecții de lucrări prezente în această sală o reprezintă lucrările artistei Elena Popea, considerată una dintre întemeietoarele mișcării picturii feminine, cu un rol activ în înnoirile artistice rezultate din contactul permanent cu mediile artistice occidentale.

Sala a treia este rezervată artiștilor din prima jumătate a secolului XX, precum și curentelor care au apărut după anul 1920. Opere semnate **Nicolae Tonitza**, **Ștefan Dimitrescu** și **Francisc Șirato**, cunoscuți și ca membri ai celebrului „Grup al celor patru”, (alături de aceștia alăturându-se și sculptorul Oscar Han) sunt grupate în jurul concepției comune despre artă, dar și a prieteniei care i-a legat pe acești artiști care se sprijineau, se promovau și nu erau invidioși să fie prezentați împreună.

Idealul și bunul gust ale unei generații de intelectuali din perioada interbelică au supraviețuit prin istoria citadină și au funcționat într-o paradigmă de gândire caracteristică epocii. Istoria Pinacotecii Ploiești, actualul Muzeu Județean de Artă Prahova „Ion-Ionescu Quintus” și a colecției – necesar a fi recuperate astăzi printr-un studiu documentat – sunt istorii culturale ce ne aparțin și ne definesc. Și acest lucru impune și mai mult nevoia de a le prețui, ocroti și pune în valoare, așa cum merită.

Note

¹ Scrisoarea arhitectului Toma Socolescu, președinte al Comitetului de conducere al Bibliotecii Populare „Nicolae Iorga”, către Primărie din 31 iulie 1930, publicată de Dobrescu Constantin, Rachieru Mihai, *Viața culturală a Municipiului Ploiești și a Județului Prahova (1900-1948): Documente*, Editura Silex, București, 1997.

² Scrisorile arhitectului Toma Socolescu din data de 25 noiembrie 1931 și 6 aprilie 1943, publicate în id.,

³ Mărgineanu Haralambie, Simache Nicolae, *Pinacoteca Municipiului Ploiești, (Catalog)*, 1939.

⁴ Apostol Mihai, Ionescu Ruxandra, *Muzeul de Artă Ploiești 1931-1991*, Editura S.C. Alcar Impex S.R.L., Ploiești, 1991, p.4.

⁵ *Ibidem*, p.5.

Octavian Grigore:

Miahi Ioachimescu

„Îmi doresc tare mult să avem și o sală de trofee”

Octavian Grigore este un jucător emblematic pentru FC Petrolul. Fotbaliști ca el, care să joace toată cariera pentru un singur club, îi poți număra pe degete. Păstrând proporțiile, putem spune despre Tavi (așa cum îi spun apropiații) că este un Baresi de Ploiești. Cele peste 500 de jocuri în tricoul galben albastru sunt o performanță greu de egalat într-o lume a fotbalului aflată într-o goană nebună după bani și trofee. Iată așadar un un-doi jurnalistic pe care l-am realizat pentru dvs. cu Octavian Grigore.

Când ați pășit pentru prima oară pe stadionul Ilie Oană?

În anul 1974. Am participat la o selecție supervizată de regretatul Gheorghe Florea. Aveam numai 10 ani.

Fotbalul s-a schimbat mult de atunci. Puteți face o paralelă între fotbalul actual și cel al anilor '70-'80?

Paralela este ușor de realizat. Lucrurile stau mult mai bine azi. Mediatizarea unui jucător se face acum imediat. Înainte un jucător era urmărit chiar 3, 4 ani.

Este greu de lucrat la un club mare, cum este Petrolul?

Ca orice club cu tradiție, Petrolul nu este ușor de gestionat.

De-a lungul carierei ce colegi v-au impresionat?

Am avut șansa să prind patru generații la Petrolul. Ion Cojocaru, Dumitru Jipa, Ion Haralambie, Petrică Butufei în anii '80. Apoi Bujorel Mocanu, Costel Lazăr, Adrian Ursea, Joe Panait, Stefan Matei, Nicolae Ruse și Vică Greaca în anii '90. A treia generație a fost cea alături de care am câștigat Cupa României în anul 1995. Ultima serie de colegi a fost în anii 2000 când am jucat alături de Bogdan Onuț, Daniel Costescu, Nae Constantin sau Cristi Vlad. M-am retras în vara anului 2000, la vârsta de 36 ani.

Care a fost meciul carierei dv.?

Îmi vine greu să aleg o singură partidă. Au fost mai multe meciuri speciale. Finala de Cupă, în 1995, dar și partidele din cupele europene. Am jucat în 1990 în Cupa UEFA cu Anderlecht Bruxelles și în 1995 în Cupa Cupelor cu Rapid Viena. Ambele oponente au avut în acei ani trasee lungi. Anderlecht a câștigat trofeul, iar Rapid Viena a jucat finala.

Despre partidele tari, cu echipele de tradiție, din România, ce ne puteți spune?

Am avut onoarea să joc împotriva unor generații deosebite. Am jucat împotriva Craiovei Maxima, dar și a echipelor bucureștene (Dinamo, Steaua), care au avut rezultate răsunătoare în cupele europene. Cu toate astea, partidele împotriva Rapidului aveau „parfumul” cel mai special.

Știu că ați cochetat cu loturile naționale. Ce ne puteți spune despre acțiunile de acolo?

Am avut selecții pentru lotul de tineret al României. Am fost coleg acolo cu fotbaliști importanți, cum ar fi Marius Lăcătuș și Miodrag Belodedici. Cu Gică Hagi, din păcate, nu m-am intersectat la lot. Am jucat împotriva lui la echipele de club pentru care a evoluat (n.a. Farul, Sportul, Steaua).

Credeți că modelul „Luceafărul” (fostul lot național de tineret) poate fi reeditat?

Greu. Atunci modul de lucru, la lot, era singura opțiune. Deciziile erau luate de către partid (n. a. este vorba de P.C.R.) Echipele care dădeau jucători la lot puteau juca numai cu seniori. Era un avantaj. Această regulă se aplica numai pe perioada acțiunilor, la lotul național.

Ați fost în teren la celebrul Petrolul-Steaua 0-4, după episodul Sevilla. Cum a fost?

Erau neînvinși de patru campionate. I-am simțit că erau foarte puternici. Nu uitați că echipa națională era construită pe scheletul Stelei. Îmi aduc aminte că nu am făcut marcaj direct, împotriva marilor jucători, ci i-am preluat în zonă.

Stadionul a fost plin atunci. Ați jucat de multe ori cu stadionul plin?

Da. Au fost meciuri cu 22.000, 23.000 spectatori. Nu uitați că pe stadionul vechi nu erau colțuri, ca acum.

Despre dubla cu Anderlecht ce vă mai aduceți aminte?

Îmi aduc aminte că Dudan a avut, la Bruxelles, o ocazie imensă. Noi am dejucat jocul lor la ofsaid și Dudan a ajuns singur cu portarul lor, la 0-0. A ratat, din păcate, și am pierdut 0-2. Anderlecht avea 7, 8 internaționali în primul 11. Nume ca Luc Nilis, De Wilde sau Musonda reprezintă ceva pentru iubitorii de fotbal.

Dar despre dubla cu Rapid Viena?

Nu îl pot uita pe vârful german Carsten Jancker,

care a ajuns să joace pentru Bayern Munchen și naționala Germaniei. Îl făceam sandwich când cu Vivi Răchită, când cu Bălăceanu.

Ușor, ușor interviul nostru părăsește perioada amintirilor și ajunge în prezent. Sunteți director tehnic la Petrolul, la Centrul de Copii și Juniori. Ce ne puteți spune despre tinerii fotbaliști?

În prezent avem circa 20 jucători tineri cărora le-am făcut contracte de profesioniști. De asemenea, avem și tineri împrumutați la echipe de Liga 2 și Liga 3. Avem jucători selecționați la loturile naționale începând cu vârsta de 15 ani, până la 19 ani. Valentin Țicu evoluează pentru lotul tricolor Under 21.

Ultima întrebare este oarecum logică. Cum vedeți viitorul echipei Petrolul și ce anume credeți că ne trebuie pentru a fi în rând cu marile echipe europene?

În primul rând, avem nevoie de o bază de antrenament. Ne-ar trebui circa șase terenuri de antrenament (iarbă și sintetic), sală de mese, sală de forță, cabinet medical, vestiare, spațiu de cazare și birouri, bineînțeles... Îmi doresc tare mult să avem și o sală de trofee.

Epilog

FC Petrolul traversează cea mai bună perioadă de formă sportivă din ultimii patru ani. În prezent suntem pe primul loc în Liga 2, iar specialiștii ne dau ca principali favoriți pentru promovarea în Liga 1. La urma urmei, sala de trofee, visată de Tavi, trebuie să fie umplută cu trofee, nu?

 Primăria Municipiului Ploiești

 Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

**CONCURS DE CREAȚIE PLASTICĂ
PLOIEȘTI,
ORAȘUL MEU,
ORAȘ EUROPEAN**
Ediția a XV-a

ÎNSCRIERI:
28 Octombrie - 18 Noiembrie 2021

Concursul se va desfășura pe două secțiuni:
I. Colegiul Național „Carmen Sylva” Ploiești:
Clasele IX - XII

II. Instituții școlare din Municipiul Ploiești,
altele decât Colegiul Național „Carmen Sylva”:
Clasele V-VIII
Clasele IX - XII

Expoziție online și Premiere:
26 Noiembrie 2021

 <https://casadecultura.ro/>
secretariat@casadecultura.ro

PARTENERI MEDIA:

 MINISTERUL CULTURII

 Primăria Municipiului Ploiești

 Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

 Consiliul Local al Municipiului Ploiești

**TABĂRA NAȚIONALĂ
DE SCULPTURĂ
MONUMENTALĂ
CONTEMPORANĂ
PLOIEȘTI 2021**

„Nu există patriotism fără patrimoniu.”

Vlad DUMITRIU | Câmpina
Dan DANIEL | Oradea
Valentin VARTOSU | București

**25 - 20
OCT. NOV.
2021**

Eveniment aflat sub înaltul patronaj al
Ministerului Culturii

PARTENERI:

SPONSOR:

PARTENERI MEDIA:

Primăria
Municipiului
Ploiești

Casa de Cultură
„Ion Luca Caragiale”
a Municipiului Ploiești

USR
Uniunea Scriitorilor din România

Tabăra de creație Literară Ion Stratan

Varujan Vosganian (București)
Horia Gârbea (București)
Andrea Hedeș (Cluj)
Florina Zaharia (Galați)
Andrei Novac (București)
Adrian Alui Gheorghe (Piatra Neamț)
Andra Mateucă (Timișoara)
Adi Cristi (Iași)
Laurențiu Ciprian Tudor (Brașov)

6 - 10
Decembrie, 2021
Ploiești